

PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB
Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI
W POWIECIE KIELECKIM
NA LATA 2024-2028

Kielce 2024

Spis treści

WSTĘP.....	2
1 CHARAKTERYSTYKA POWIATU KIELECKIEGO.....	3
2 NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ – DIAGNOZA.....	8
3 WSPARCIE INSTYTUCJONALNE.....	18
3.1 Zadania realizowane przez ośrodki pomocy społecznej.....	18
3.2 Zadania realizowane przez powiat w zakresie rehabilitacji społecznej.....	21
3.3 Podmioty realizujące zadania na rzecz osób z niepełnosprawnościami na terenie powiatu kieleckiego.....	24
3.4 Programy realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnościami finansowane ze środków zewnętrznych.....	28
4 WSPARCIE ZAWODOWE.....	48
4.1 Zadania realizowane w zakresie rehabilitacji zawodowej oraz zatrudniania osób z niepełnosprawnościami.....	48
4.2 Podmioty ekonomii społecznej.....	51
5 EDUKACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI.....	53
5.1 Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne.....	54
5.2 Placówki edukacyjne.....	56
6 DOSTĘPNOŚĆ.....	60
7 EWALUACJA REALIZACJI CELÓW POPRZEDNIEGO PROGRAMU.....	73
8 ANALIZA SWOT W ZAKRESIE REHABILITACJI OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI.....	75
9 POTRZEBY I PLANY W ZAKRESIE DZIAŁALNOŚCI NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI GMIN.....	78
10 MISJA PROGRAMU I CELE.....	82
11 HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU.....	83
12 FINANSOWANIE.....	86
13 MONITORING I EWALUACJA.....	87

WSTĘP

Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami w Powiecie Kieleckim na lata 2024-2028 jest dokumentem służącym realizacji polityki społecznej kierowanej do osób z niepełnosprawnościami – mieszkańców powiatu kieleckiego.

Osoby z niepełnosprawnościami są jedną z grup społecznych znajdujących się w centrum zainteresowania polityki społecznej, realizowanej na poziomie centralnym i lokalnym.

Rozpoznawanie i zdiagnozowanie potrzeb osób niepełnosprawnych, a także podejmowanie działań mających na celu wyeliminowanie przeszkód utrudniających osobom niepełnosprawnym aktywny udział w życiu społecznym zapobiega marginalizowaniu i wykluczeniu społecznemu tej grupy osób. Program określa zadania, które będą realizowane w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami aktywnego udziału we wszystkich sferach życia. Działania samorządu powinny skupiać się na realizacji indywidualnych potrzeb i oczekiwań osób z niepełnosprawnościami. Osoby z niepełnosprawnościami winny otrzymywać wsparcie, które umożliwi im pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym. Zaangażowanie różnych instytucji i organizacji na rzecz osób z niepełnosprawnościami powinno zaowocować pogłębieniem świadomości społecznej oraz wzrostem wiedzy o prawach i potrzebach osób z niepełnosprawnościami.

Celem "Programu Działań Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami w Powiecie Kieleckim na lata 2024-2028" jest **rozwój instrumentów integracji społeczno - zawodowej na rzecz osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin. Realizacja powyższego celu przyczyni się do pełnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym i zawodowym.** Program stanowi podstawę do opracowania i realizacji projektów na rzecz tej grupy społecznej i uzyskania dodatkowych środków na ich finansowanie.

Niniejszy dokument został skonsultowany z ośrodkami pomocy społecznej i organizacjami pozarządowymi poprzez wskazanie zadań do realizacji bądź współpracy z Powiatem Kieleckim na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

„Program Działań Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami w Powiecie Kieleckim na lata 2024-2028” realizowany jest w oparciu o akty prawne i akty wykonawcze:

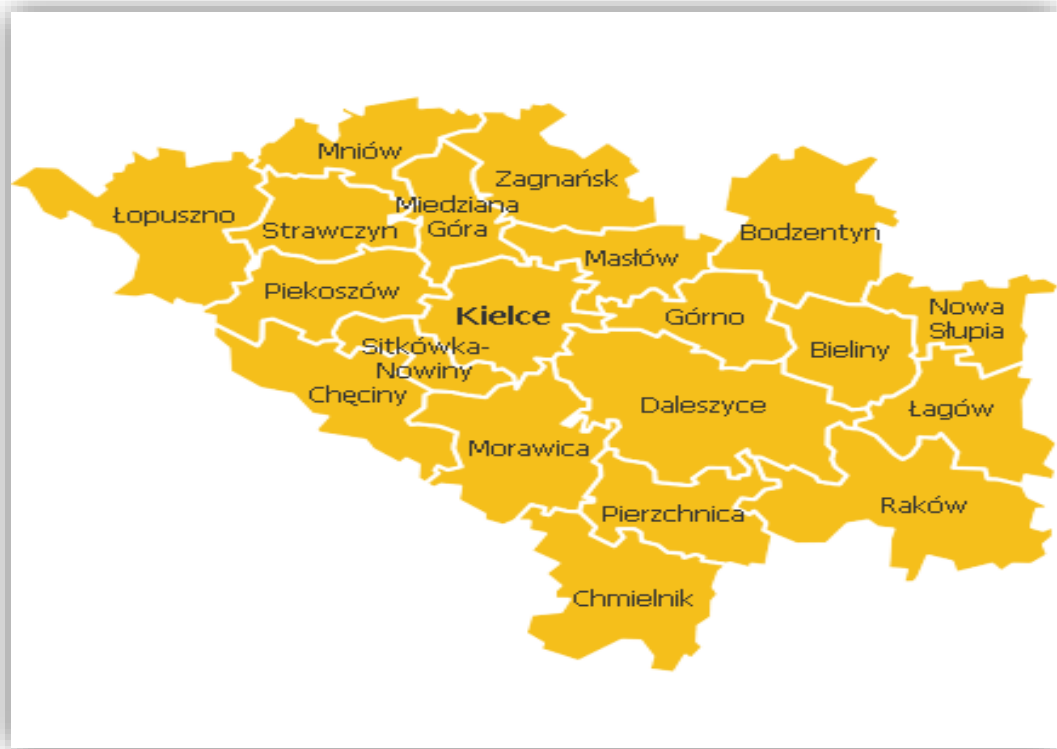
- Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- Ustawy o pomocy społecznej,
- Ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem"
- Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych,
- Ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym,
- Ustawy Prawo Budowlane,
- Ustawy Prawo Oświatowe,
- Ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- aktów wykonawczych do ustaw.

Przygotowanie i realizacja Programu Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami wynika z art. 35a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2024 poz. 44). Program nawiązuje również do zapisów dokumentów określających politykę na rzecz osób z niepełnosprawnościami na poziomie krajowym i europejskim, w szczególności do „Strategii na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030” oraz do strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie kieleckim.

1 CHARAKTERYSTYKA POWIATU KIELECKIEGO

Powiat kielecki to największy w Polsce powiat ziemski, utworzony w ramach reformy administracyjnej. Położony jest w centralnej części województwa świętokrzyskiego i zajmuje 1/5 jego powierzchni, tj. 224.607 ha. Siedzibą władz powiatu jest Miasto Kielce. W granicach administracyjnych powiatu kieleckiego wchodzi dziewiętnaście gmin w tym: dziesięć gmin miejsko-wiejskich (Bodzentyn, Chęciny, Chmielnik, Daleszyce, Łągów, Łopuszno, Morawica, Nowa Słupia, Piekoszów, Pierzchnica) i dziewięć wiejskich (Bieliny, Górno, Masłów, Miedziana Góra, Mniów, Raków, Nowiny, Strawczyn, Zagnańsk).

Rys.1. Podział administracyjny powiatu kieleckiego

Średnia gęstość zaludnienia powiatu kieleckiego wynosi 94,3 osoby na 1 km² .

Powiat kielecki cechuje najmniejsze zurbanizowanie wśród powiatów województwa świętokrzyskiego, co świadczy o jego rolniczym charakterze. Powiat kielecki w 2022 r. zamieszkiwało 211774 mieszkańców. Nieznaczną większość mieszkańców powiatu kieleckiego stanowiły kobiety, których udział kształtował się na poziomie 50,19 % (106 287 kobiet), w stosunku do liczby mężczyzn 105 487, co stanowi 49,81%.

Tabela nr 1. Ludność powiatu kieleckiego w podziale na poszczególne gminy w 2022 roku.

Gmina	POWIERZCHNIA (km ²)	LUDNOŚĆ		
		ogółem	kobiety	mężczyźni
Bieliny	88	9984	4995	4989
Bodzentyn	160	11039	5469	5570
Chęciny	127	14804	7526	7278

Chmielnik	142	10803	5365	5438
Daleszyce	222	16260	8116	8094
Górno	83	15110	7616	7494
Łagów	113	6598	3193	3405
Łopuszno	177	8872	4352	4420
Masłów	86	11901	5929	5972
Miedziana Góra	71	12478	6305	6173
Mniów	95	9081	4624	4457
Morawica	140	17784	8803	8981
Nowa Słupia	86	8937	4531	4406
Piekoszków	103	16807	8578	8229
Pierzchnica	105	4741	2360	2381
Raków	191	5292	2636	2656
Nowiny	46	8003	4041	3962
Strawczyn	86	11107	5548	5559
Zagnańsk	125	12273	6250	6023
Ogółem:	2246	211774	106287	105487

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (stan na dzień 31.05.2023r.)

Tabela nr 2. Ludności powiatu kieleckiego 2018-2022.

Ludność powiatu kieleckiego w latach 2018 – 2022					
Ludność	2018	2019	2020	2021	2022
Kobiety	105 643	105 987	105 666	106 180	106 287
Mężczyźni	105 051	105 272	106 231	105 459	105 487
Ogółem:	210 694	211 259	211 897	211 639	211 774

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (stan na dzień 31.05.2023r.)

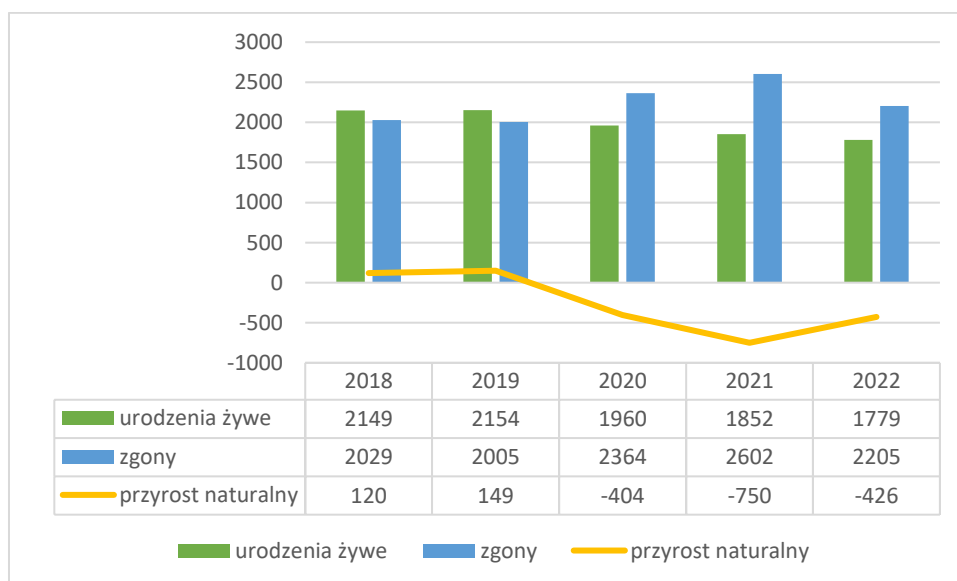
W latach 2018-2020 odnotowano niewielki, ale systematyczny wzrost liczby ludności. Podobnie, jak w całym województwie świętokrzyskim, ludność powiatu kieleckiego starzeje się z każdym rokiem.

Ruch naturalny ludności.

W okresie ostatnich kilku lat obserwuje się niekorzystną spadkową tendencję liczby urodzeń. Proporcje płci nie zmieniły się zasadniczo- niewiele ponad połowę noworodków stanowili chłopcy. Natomiast zgony wpływają nie tylko na tempo rozwoju ludności, ale również na kształtowanie jej stanu cywilnego oraz struktury wieku. W latach 2018-2022r. w powiecie kieleckim widoczny jest wysoki wskaźnik liczby zgonów. Od kilku lat utrzymuje się tendencja spadkowa w zakresie przyrostu naturalnego ludności.

W 2022 roku w powiecie kieleckim przyrost naturalny wynosił -426, bardziej niekorzystną sytuację można zaobserwować w 2021r. (-750). Natomiast w województwie świętokrzyskim wynosi -6,45 na 1000 mieszkańców.

Wykres nr 1. Ruch naturalny w powiecie kieleckim w latach 2018-2022

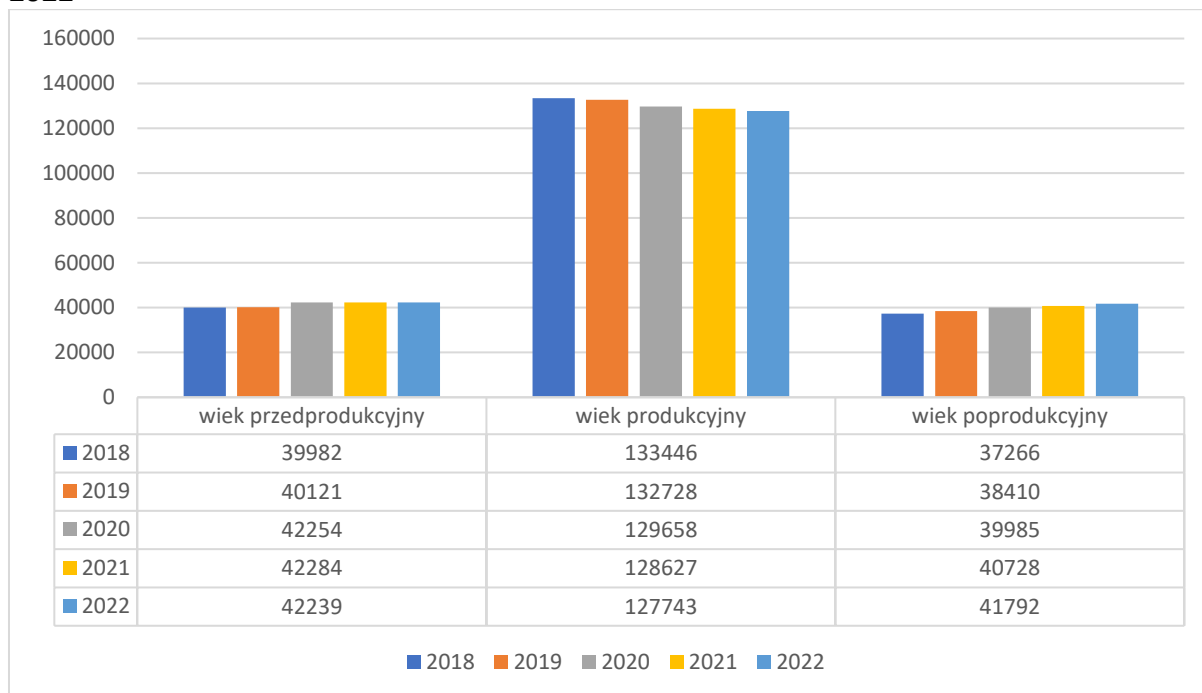

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (stan na dzień 31.05.2023r.)

Analiza zmian w strukturze ludności według grup wiekowych w województwie świętokrzyskim wskazuje na postępowanie niekorzystnych zmian świadczących o starzeniu się społeczeństwa. Współczynnik udziału osób starszych w powiecie wynosi 24,5, wyższa wartość danego wskaźnika jest w Polsce (29,9) oraz w województwie świętokrzyskim (33,9).

Na przestrzeni lat 2018-2021 zwiększył się udział dzieci i młodzieży (w wieku 0-17 lat), osób w wieku poprodukcyjnym (mężczyzn w wieku 65 lat i więcej oraz kobiet w wieku 60 lat i więcej). Systematycznie ubywa ludności w wieku produkcyjnym.

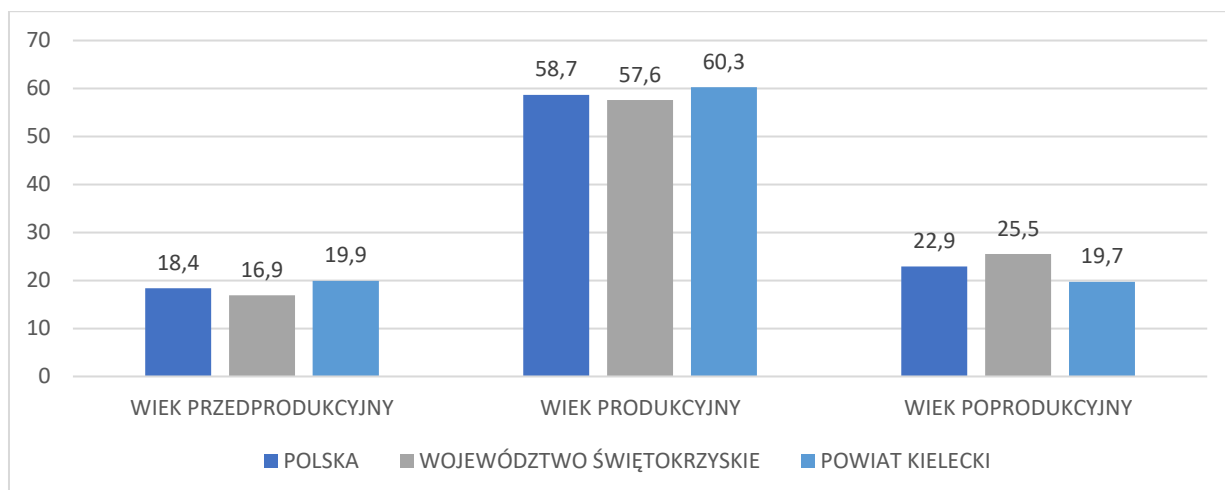
Wykres nr 2. Ludność powiatu kieleckiego według wieku ekonomicznego w latach 2018-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (stan na dzień 31.05.2023r.)

Wskaźnik struktury wiekowej ludności powiatu kieleckiego zaznacza się stosunkowo wysoką liczbą ludności w wieku produkcyjnym, tj. 127 743 co daje 60,3 % ogółu ludności powiatu. W porównaniu z rokiem 2021 liczba ludności w wieku produkcyjnym zmniejszyła się o 884 osoby (o ok. 7 %). Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym w porównaniu z rokiem 2021 również nieznacznie zmalała o 45 osób (wzrost o ok. 0,1%), zaś liczba ludności w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 1064 osoby, co stanowi wzrost o ok. 2,6%.

Wykres nr 3. Ludność według wieku ekonomicznego w 2022r. [%]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (stan na dzień 31.05.2023r.)

Na tle Polski i województwa świętokrzyskiego, powiat kielecki charakteryzuje się wyższym procentowym udziałem osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym, zaś mniejszym w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców.

2 NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ – DIAGNOZA

Niepełnosprawność zgodnie z Ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych to: „trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu...”. Niepełnosprawność jest problemem społecznym, który dotyczy ludności bez względu na wiek, miejsce zamieszkania, wykształcenie czy pochodzenie.

Najczęściej przyjmuje się dwojakiego rodzaju kryteria uznawania kogoś za osobę z niepełnosprawnością:

- biologiczne – czyli uszkodzenie narządów i ich czynności, powodujące naruszenie lub obniżenie ich sprawności funkcjonowania, a co za tym idzie – obniżenie funkcjonowania całego organizmu;
- społeczne – wskazujące na konsekwencje tego uszkodzenia i obniżenie sprawności w różnych sferach życia (w rodzinie, podczas załatwiania podstawowych spraw życiowych).

W związku z tym, że w systemie prawnym istnieje kilka instytucji orzekających o niepełnosprawności, sporządzenie pełnej diagnozy skali zjawiska niepełnosprawności jest

trudne. W związku z tym dane dotyczące liczby osób z niepełnosprawnościami są przedstawiane szacunkowo.

Wstępne dane Narodowego Spisu Powszechnego (NSP) 2021 wskazują, że liczba osób z niepełnosprawnościami w powiecie kieleckim wynosiła 30.000, co stanowiło 10,58% ogółu mieszkańców powiatu. Nieznacznie przeważają kobiety, których szacunkowo jest 15.800, zaś mężczyzn – 14.200. Według wstępnych danych NSP 2021 liczba osób z niepełnosprawnościami zamieszkujących województwo świętokrzyskie według powyższych kategorii wynosiła:

1. Niepełnosprawność prawna 146.200, w tym 69.200 mężczyzn oraz 77.000 kobiet.
2. Niepełnosprawność biologiczna 66.100, w tym 26.700 mężczyzn oraz 39.400 kobiet.

Tabela nr 3. Liczba osób z niepełnosprawnościami w powiecie kieleckim w roku 2021

	Liczba ludności	Liczba osób z niepełnosprawnościami	Udział procentowy
Ogółem	211639	30000	14.18%
Kobiety	106180	15800	14,88%
Mężczyźni	105459	14200	13,47%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (stan na dzień 30.12.2022r.)

Liczba osób z niepełnosprawnościami w Polsce stanowiła 14,45% ludności kraju (5.477.500 osób z niepełnosprawnościami według danych NSP 2021 roku). Udział mężczyzn wśród osób z niepełnosprawnościami wynosił ok.45% wobec ok. 55 % kobiet.

Orzecznictwo

Funkcjonujący w Polsce system orzekania o niepełnosprawności jest zasadniczo dwuinstancyjny. Rozróżniane są dwa rodzaje orzecznictwa, funkcjonujące na podstawie odrębnych aktów prawnych i realizowane przez odrębne instytucje:

- orzecznictwo dla celów rentowych,
- orzecznictwo dla celów pozarentowych.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

Niepełnosprawni mieszkańcy powiatu kieleckiego korzystający z systemu pozarentowego, obsługiwani są przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach. Zespół ten zajmuje się orzekaniem o niepełnosprawności, wydawaniem orzeczeń do ulg i uprawnień posiadających osobom niepełnosprawnym. Na podstawie tego dokumentu można ubiegać się m.in. o świadczenia z pomocy społecznej, świadczenia rodzinne, odpowiednie ulgi i uprawnienia.

Wyróżnia się trzy stopnie niepełnosprawności:

- znaczny stopień niepełnosprawności - zalicza się do niego osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy tylko w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji
- umiarkowany stopień niepełnosprawności - zalicza się do niego osobę o naruszonej sprawności organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych
- lekki stopień niepełnosprawności - zalicza się do niego osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu ze zdolnością, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Osoby, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczane są do osób z niepełnosprawnościami, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.

Zaliczenie do stopnia niepełnosprawności może być orzeczone na stałe lub okresowo.

Symbole przyczyn niepełnosprawności oraz objaśnienia:

- 1-U** upośledzenie umysłowe
- 2-P** choroby psychiczne
- 3-L** zaburzenie głosu, mowy i choroby słuchu
- 4-O** choroby narządu wzroku
- 5-R** upośledzenie narządu ruchu
- 6-E** epilepsja
- 7-S** choroby układu oddechowego i krążenia
- 8-T** choroby układu pokarmowego

9-M choroby układu moczowo-płciowego

10-N choroby neurologiczne

11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne itd.

12-C całościowe zaburzenia rozwojowe

Tabela nr 4. Liczba wydanych orzeczeń, legitymacji oraz kart parkingowych w latach 2019-2022

	2019	2020	2021	2022
Liczba orzeczeń o niepełnosprawności oraz o stopniu niepełnosprawności	6066	5015	4867	5293
Liczba wydanych legitymacji	1546	928	821	1062
Liczba karta parkingowych	905	796	694	919

Źródło: Opracowane na podstawie sprawozdań Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach

Powyższa tabela wskazuje tendencję spadkową wydawanych dokumentów w latach 2020-2021. Sytuacja ta związana z pandemią COVID-19, z zachowaniem ważności orzeczeń o niepełnosprawności, orzeczeń o stopniu niepełnosprawności oraz kart parkingowych do 60 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, nie dłużej jednak niż do dnia wydania nowego.

Tabela nr 5. Liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności w latach 2020-2022 według płci

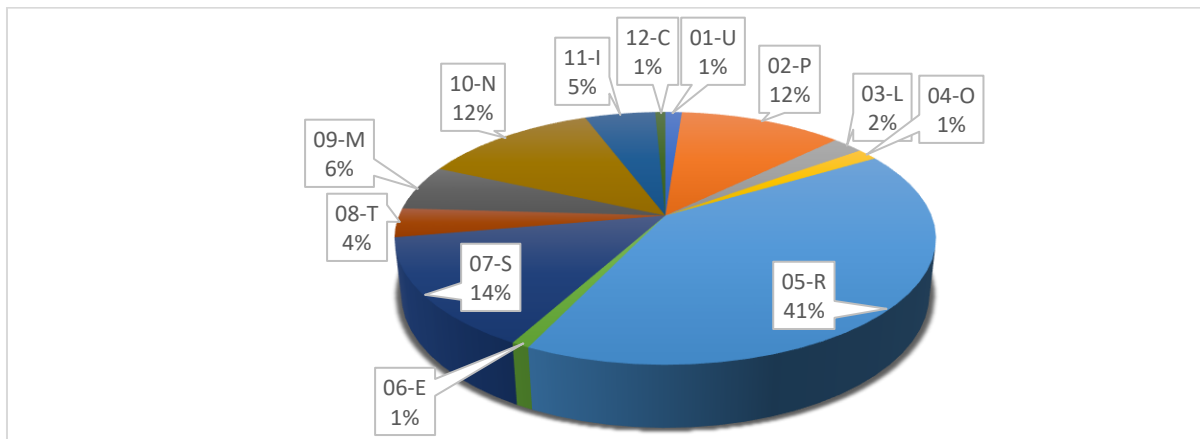
	2020	2021	2022
Mężczyźni	2323	2260	2432
Kobiety	2331	2448	2861

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Powyższa tabela zawiera informacje dotyczące wydanych orzeczeń przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach. Wynika z nich, że orzeczenia wydawane są w przewadze dla płci żeńskiej. Z przedstawionych poniżej danych dotyczących liczby wydanych orzeczeń u osób powyżej 16 roku życia wynika, że w roku 2020 wydano mniej orzeczeń niż w roku 2019 i 2021. Wpływ na tą sytuację miał stan pandemii COVID-19, korzystano bowiem z przywileju przedłużenia orzeczeń na mocy art.15h ust.13 ustawy z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. W 2022r. Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach

wydał 5293 orzeczenia, w tym okresie 425 o lekkim stopniu niepełnosprawności, 3338 o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz 1530 o znacznym stopniu niepełnosprawności, osobom powyżej 16 roku życia. Najwięcej orzeczeń zostało wydanych z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Najczęściej występującą przyczyną niepełnosprawności wśród osób orzekanych były upośledzenia narządu ruchu. Na drugim miejscu były choroby układu oddechowego i krążenia. Kolejną trzecią przyczyną wydania orzeczenia są choroby neurologiczne. Następnie choroby psychiczne, choroby układu moczowo-płciowego oraz choroby inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, choroby układu krwiotwórczego. Zauważalny jest nieznaczny wzrost liczby orzeczeń wydawanych z powodu chorób układu pokarmowego czy chorób narządu wzroku. Natomiast można zaobserwować niewielkie obniżenie liczby orzeczeń spowodowanych zaburzeniami głosu, mowy i chorobami słuchu, upośledzeniem umysłowym oraz epilepsją. Najmniej orzeczeń zostało wydanych z symbolem niepełnosprawności: całościowe zaburzenia rozwojowe.

Wykres nr 4. Odsetek wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności według symbolu w 2022r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Tabela nr 6. Przyczyny niepełnosprawności w latach 2020-2022 (osoby powyżej 16 roku życia) w Powiecie Kieleckim

Symbole	2020				2021				2022			
	STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI				STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI				STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI			
	znaczny	umiarkowany	lekki	razem	znaczny	umiarkowany	lekki	razem	znaczny	umiarkowany	lekki	razem
01-U	30	50	1	81	21	25	0	46	24	36	2	62
02-P	126	297	79	502	122	332	103	557	166	349	99	614
03-L	11	25	80	116	19	30	91	140	14	40	63	117
04-O	24	30	15	69	15	31	25	71	18	42	19	79
05-R	286	1404	177	1867	292	1458	138	1888	340	1683	127	2150
06-E	1	45	2	48	3	45	5	53	2	46	1	49
07-S	196	367	60	623	222	376	56	654	276	413	64	753
08-T	83	84	7	174	103	63	16	182	98	82	16	196
09-M	154	134	6	294	142	128	14	284	158	140	8	306
10-N	351	237	10	598	333	233	4	570	358	301	5	664
11-I	75	144	38	257	59	171	34	264	66	180	19	265
12-C	8	17	0	25	14	24	1	39	10	26	2	38
RAZEM	1345	2834	475	4654	1345	2916	487	4748	1530	3338	425	5293

Źródło: Elektroniczny Krajowy System Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności

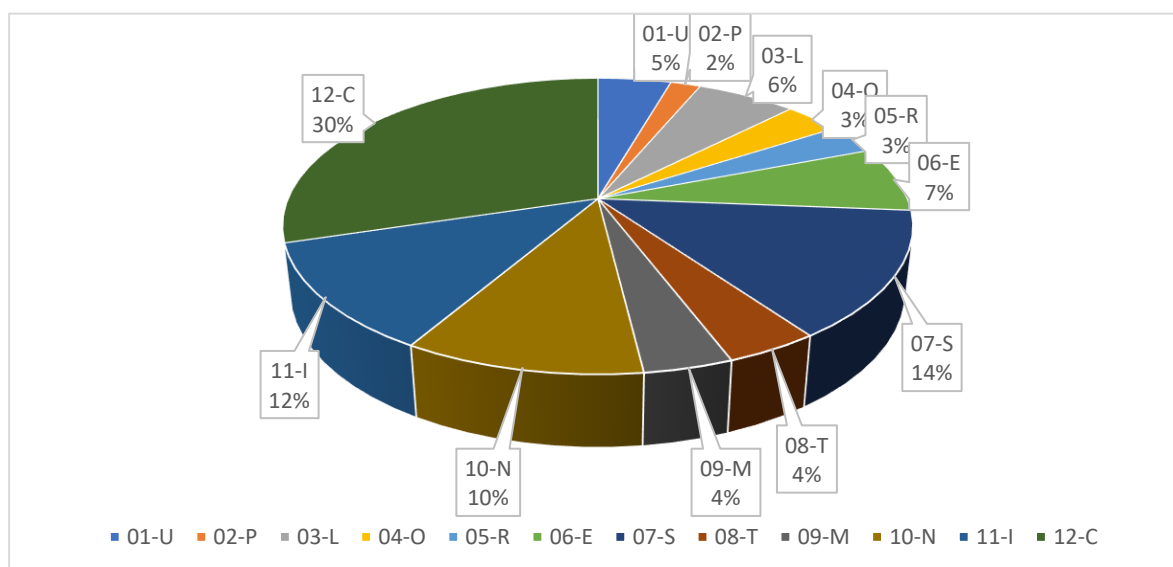
Tabela nr 7. Przyczyny niepełnosprawności w latach 2020-2022(osoby poniżej 16 roku życia) w Powiecie Kieleckim

Symbole	2020						2021						2022					
	Wiek				Płeć		Wiek				Płeć		Wiek				Płeć	
	0-3 lat	od 4-7 lat	od 8-16 lat	Razem	K	M	0-3 lat	od 4-7 lat	od 8-16 lat	Razem	K	M	0-3 lat	od 4-7 lat	od 8-16 lat	Razem	K	M
01-U	0	4	12	16	10	6	0	0	2	2	1	1	0	2	20	22	7	15
02-P	2	2	20	24	7	17	0	1	7	8	3	5	1	0	8	9	5	4
03-L	7	8	20	35	14	21	0	3	4	7	3	4	4	6	20	30	14	16
04-O	3	6	15	24	12	12	1	3	1	5	2	3	0	5	12	17	9	8
05-R	5	5	19	29	19	10	2	0	9	11	7	4	7	0	9	16	9	7
06-E	4	9	36	49	28	21	1	1	6	8	0	8	3	9	23	35	18	17
07-S	23	36	54	113	34	79	4	7	6	17	5	12	16	16	36	68	26	42
08-T	3	0	8	11	3	8	0	1	2	3	1	2	6	1	13	20	5	15
09-M	6	3	8	17	7	10	2	1	1	4	2	2	5	10	4	19	11	8
10-N	17	21	23	61	28	33	2	3	5	10	7	3	14	14	23	51	16	35
11-I	11	20	42	73	35	38	6	6	4	16	7	9	16	16	26	58	26	32
12-C	9	31	90	130	24	106	4	9	15	28	9	19	25	46	75	146	25	121
RAZEM	90	145	347	582	221	361	22	35	62	119	47	72	97	125	269	491	171	320

Źródło: Elektroniczny Krajowy System Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności

W latach 2020-2022 łącznie zostało wydanych 1021 orzeczeń dotyczących osób poniżej 16 roku życia. Powyższa tabela wskazuje, że orzeczenia wydawane są w przewadze dla płci męskiej. Główną przyczyną wydawania orzeczeń o niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach były całościowe zaburzenia rozwojowe. Należy również zauważyć dużą liczbę orzeczeń stwierdzających choroby inne, w tym schorzenia: choroby układu oddechowego i endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, choroby układu krwiotwórczego oraz choroby neurologiczne jak również epilepsje.

Wykres nr 5. Odsetek wydanych orzeczeń o niepełnosprawności według symbolu w 2022 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Bariery występujące w grupie osób z niepełnosprawnościami, to ograniczenia:

- zdrowotne związane z niepełnosprawnością uniemożliwiające funkcjonowanie w środowisku lokalnym,
- ekonomiczne powodujące wzrost wydatków związany z leczeniem i rehabilitacją ograniczające samodzielność i aktywność tych osób w życiu społecznym, zawodowym, edukacyjnym,
- komunikacja publiczna nieprzystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami lub brak bezpośredniej komunikacji publicznej do obiektów mających wpływ na realizowanie podstawowych zadań życiowych (placówek opieki medycznej, usług rehabilitacyjnych, pomocy społecznej, edukacji, urzędów itp.),

-psychiczne (deficyty mentalne, osobowościowe, niska samoocena, niski poziom samodzielności, umiejętności i niezależności społeczno - ekonomicznej, życiowej,
- stereotypowe postawy wobec osób z niepełnosprawnościami, co dodatkowo powoduje wśród osób z niepełnosprawnościami lęk wobec otoczenia i izolację wynikającą z odrzucenia przez otoczenie doprowadzając i pogłębiając problem wykluczenia społecznego osób z niepełnosprawnościami.

W ramach analizy problemów związanych z niepełnosprawnością omówienia wymaga szeroko rozumiane zdrowie psychiczne. W ostatnich latach w Polsce, jak i na świecie obserwuje się zwiększenie ilości chorób psychicznych, które pogarszają jakość życia osób nimi dotkniętych oraz ich rodzin i najbliższych. Epidemią koronawirusa SARS-CoV-2, pogłębiła te zaburzenia.

W odniesieniu do zaburzeń psychicznych występuje stygmatyzacja, zarówno indywidualna - w odniesieniu do osób borykających się z kłopotami zdrowia psychicznego, grupowa - ponieważ często dotyczy rodzin tych osób. Zjawisko to może powodować, że osoby zdrowe, u których dopiero pojawia się problem ze zdrowiem psychicznym, z powodu wstydu odkładają zgłoszenie się po pomoc, co wydłuża okres nieleczenia choroby, a to z kolei pogarsza rokowania dotyczące powrotu do zdrowia.

Kolejna grupa znajdująca się w szczególnej sytuacji to rodziny z dziećmi z niepełnosprawnościami. Kwestia ta została uwzględniona w art. 7 ust. 1 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, zobowiązując Państwo do podejmowania wszelkich niezbędnych środków w celu zapewnienia pełnego korzystania przez dzieci z niepełnosprawnościami ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności, na zasadzie równości z innymi dziećmi. W innym artykule, Konwencja zobowiązuje również do zapewnienia edukacji osób z niepełnosprawnościami. Szczególnie chodzi o dzieci, które są niewidome, głuche lub głucho - niewidome w odpowiednich językach i przy pomocy środków komunikacji zindywidualizowanych do rodzaju niepełnosprawności, a także w środowisku, które maksymalizuje rozwój edukacyjny i społeczny.

Dostępność i mobilność są jedną z podstawowych kwestii funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami. Ustawa o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz ustawa o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych razem z rządowym programem „Dostępność Plus”, mają na celu poprawę funkcjonowania społecznego osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

W Badaniu Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) za IV kwartał 2021 r. współczynnik aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnością w wieku produkcyjnym w województwie świętokrzyskim wynosił 39 %. Natomiast w przypadku stopy bezrobocia, w 2022 r. wśród bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kielcach było 311 osób z niepełnosprawnościami, w tym 180 mężczyzn i 131 kobiet. Bezrobocie dotyka szczególnie osoby z niepełnosprawnościami o niskich kwalifikacjach i braku ofert pracy dostosowanych do rodzaju ograniczeń zdrowotnych. Odrębnym problemem jest przekonanie pracodawców, że osoba z niepełnosprawnością powinna szukać zatrudnienia wyłącznie w zakładach pracy chronionej. Efektem tego stereotypowego myślenia są niskie szanse osób z niepełnosprawnościami na zatrudnienie na otwartym rynku pracy. Należy więc podejmować działania zmierzające do wyrównywania szans tych osób poprzez aktywizację zawodową oraz zastosowanie działań prowadzących do zmiany postaw i przełamania stereotypów wobec zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami.

System edukacji pełni zasadniczą rolę w procesie aktywizacji społecznej osób z niepełnosprawnościami oraz przygotowania do podjęcia w przyszłości zatrudnienia i prowadzenia niezależnego życia. Dlatego niezmiernie ważne jest, aby – mimo różnego rodzaju ograniczeń funkcjonalnych – osoby z niepełnosprawnościami miały szansę na rozwój swojego potencjału, aktywność i uczestnictwa w edukacji.

Wg danych GUS w 2021 r. w powiecie kieleckim liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wynosiła:

1. w szkołach podstawowych: 548 – w oddziałach specjalnych, integracyjnych i ogólnodostępnych; 23 – nauczani indywidualnie
2. w szkołach ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych: 44 - w oddziałach specjalnych, integracyjnych i ogólnodostępnych; 4 – nauczani indywidualnie

Według danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w 2022r. osoby, którym wydano orzeczenia o stopniu niepełnosprawności posiadały wykształcenie:

1. mniej niż podstawowe 303 osoby
2. podstawowe 1361 osób
3. zasadnicze 1671 osób
4. średnie 1303 osoby
5. wyższe 655 osób

W zakresie edukacji istotne jest realizowanie obowiązku edukacyjnego dla osób z niepełnosprawnościami odpowiadającego ich potrzebom i możliwością związanym z niepełnosprawnością.

3 WSPARCIE INSTYTUCJONALNE

3.1 Zadania realizowane przez ośrodki pomocy społecznej

W powiecie kieleckim zadania z zakresu pomocy społecznej i wspierania rodziny wykonuje 18 Gminnych/ Miejsko-Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej oraz 1 Centrum Usług Społecznych. Podejmują one działania m.in. na podstawie następujących przepisów prawa: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o Karcie Dużej Rodziny, ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Realizując zadania pomocy społecznej ośrodki współpracują z różnymi instytucjami w celu pomocy podopiecznym, m.in. z: urzędami miast i gmin, policją, szpitalami, GKRPA, szkołami, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, GOK, sądem, kuratorami sądowymi, PCPR, Powiatowym Urzędem Pracy, ZUS, KRUS, US, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Według danych GUS w 2021 roku 1965 rodzin otrzymało świadczenia z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności.

Tabela Nr 8. Zadania realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnościami przez wybrane gminy.

Gminy	Zadania realizowane
Bieliny	<p>Zadania realizowane w zakresie ustawy o świadczeniach rodzinnych: Z podziałem na ilość osób i koszt przeznaczonych środków finansowych</p> <p>1) kształcenie i rehabilitacja: w (zł) 2020 - 67 - 76091,65 2021 - 58- 72314,24 2022- 50 -60593,72</p> <p>2) Zasiłki pielęgnacyjne w (zł) 2020 - 263- 641 091,24</p>

	<p>2021- 271-666 635,50 2022- 280-681 622,72 3) Świadczenia pielęgnacyjne w (zł) 2020-92-1 766 716,00 2021-138-2 773 301,80 2022-142- 3 314 873,80 4) Zasiłki dla opiekuna w (zł) 2020-11 -59 175,80 2021-5- 19 220,00 2022-0-0 5) Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia żywego dziecka „Za życiem” 2020-1-4000 zł. Ponadto Gmina Bieliny ma podpisaną umowę, której przedmiotem jest dowóz i odwóz uczniów niepełnosprawnych z terenu gminy Bieliny wraz z zapewnieniem opieki. Uczniowie z miejsca zamieszkania należą dowożeni są do placówek szkolno-wychowawczych na terenie miasta Kielc i gminy Górno i z powrotem do miejsca zamieszkania dziecka pod wskazany przez rodzica adres na terenie gminy Bieliny. Transport uczniów niepełnosprawnych finansowany jest ze środków budżetu gminy.</p>
Daleszyce	<p>W ramach usług transportowych dzieci niepełnosprawne z terenu gminy Daleszyce dowożone są do placówek oświatowych. Co roku przewożona grupa liczy ok. 20 osób. Przewóz odbywa się dwoma samochodami przystosowanymi do potrzeb osób niepełnosprawnych. Koszt przewozu to co roku ok.200.000,00 zł -pokrywany z budżetu gminy.</p>
Górno	<p>Gmina Górno zapewnia dzieciom niepełnosprawnym bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu do najbliższego przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowej i ośrodka, w których realizują obowiązek szkolny i nauki. Podstawą zorganizowania bezpłatnego transportu i opieki jest ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900).</p>
Miedziana Góra	<p>Gmina zleca podmiotom zewnętrznym transport dzieci z niepełnosprawnością do placówek edukacyjnych poza Gminą Miedziana Góra.</p>
Mniów	<p>W latach 2020-2022 na terenie gminy Mniów na rzecz osób z niepełnosprawnościami realizowano :</p> <ul style="list-style-type: none"> - usługi opiekuńcze z których korzystało średnio ok 15 osób z niepełnosprawnościami, roczny koszt to ok. 158 000,00 zł - usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2021 rok dla 5 osób, koszt 30 440,00 zł.; w 2022 dla 6 osób, koszt 49 720,00 zł – zadania zlecone.
Morawica	<p>W latach 2020-2022 zrealizowane zostały podstawowe usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podstawowa usługa opiekuńcza – zadanie własne gminy 2020 rok – 64 osoby, którym przyznano decyzją świadczenie na kwotę 373 083,00 zł 2021- 55 osób, którym przyznano świadczenie na kwotę 334 913,00 zł 2022- 45 osób, którym przyznano świadczenie na kwotę 412 432,00 zł

	<p>- Specjalistyczna usługa opiekuńcza dla osób z zaburzeniami psychicznymi – zadanie finansowane ze środków rządowych. 2020- 24 osoby, kwota wydatkowana 121 711,00 zł 2021- 21 osób, kwota wydatkowana 107 503,00 zł 2022- 17 osób, kwota wydatkowana 70 755,00 zł Ponadto w latach 2020-2022 świadczone usługi dowozu do placówek edukacyjnych dla dzieci z niepełnosprawnościami</p>																								
Piekoszów	<p>Usługi opiekuńcze świadczone dla 19 osób niepełnosprawnych w miejscu ich zamieszkania, środki własne gminy w wysokości 74.200,00zł. Ponadto organizowano dowóz uczniów z niepełnosprawnościami do szkół.</p>																								
Pierzchnica	<p>Realizowane na poziomie gminy zadania ustawowe i pozaustawowe na rzecz osób z niepełnosprawnościami: 2020 rok z podziałem na ilość osób i koszt przeznaczonych środków finansowych -specjalistyczne usługi opiekuńcze - 2 osoby- 3.900,00 zł. -zasitek pielęgnacyjny - 163 osoby- 365.848,00 zł. -świadczenie pielęgnacyjne - 34 osoby- 653.127,00 zł. -specjalny zasitek opiekuńczy - 13 osób- 70.864,00 zł. -zasitek dla opiekuna- 5osób- 22.240,00 zł. -zasitek stały- 26 osób- 165.435,44 zł. 2021 rok -specjalistyczne usługi opiekuńcze - 1 osoba- 4.200,00 zł. -zasitek pielęgnacyjny - 163 osoby - 383.301,00 zł. -świadczenie pielęgnacyjne - 37 osób- 790.534,00 zł. -specjalny zasitek opiekuńczy - 10 osób- 54.271,00 zł. -specjalny zasitek opiekuńczy- 10 osób- 54.271,00 zł. -zasitek stały- 26 osób- 154.955,91 zł. 2022 rok -specjalistyczne usługi opiekuńcze - 1 osoba- 7.700,00 zł. -zasitek pielęgnacyjny - 167 osób - 393.044,00 zł. -świadczenie pielęgnacyjne - 46 osób - 1.095.653,00 zł. -specjalny zasitek opiekuńczy- 2 osoby- 11.500,00 zł. -zasitek dla opiekuna- 2 osoby- 8.680,00 zł. -zasitek stały- 25 osób - 181.472,33 zł.</p>																								
Raków	<p>W latach 2020-2022 realizowano:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Rok</th> <th>Liczba osób</th> <th>Kwota wydatków</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="3">Usługi opiekuńcze</td> <td>2020</td> <td>18</td> <td>101.842 zł</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>19</td> <td>131.310zł</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>19</td> <td>97.170zł</td> </tr> <tr> <td rowspan="3">Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla os. z zaburzeniami psychicznymi</td> <td>2020</td> <td>14</td> <td>54.048zł</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>18</td> <td>44.045 zł</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>11</td> <td>35.505 zł</td> </tr> </tbody> </table>		Rok	Liczba osób	Kwota wydatków	Usługi opiekuńcze	2020	18	101.842 zł	2021	19	131.310zł	2022	19	97.170zł	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla os. z zaburzeniami psychicznymi	2020	14	54.048zł	2021	18	44.045 zł	2022	11	35.505 zł
	Rok	Liczba osób	Kwota wydatków																						
Usługi opiekuńcze	2020	18	101.842 zł																						
	2021	19	131.310zł																						
	2022	19	97.170zł																						
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla os. z zaburzeniami psychicznymi	2020	14	54.048zł																						
	2021	18	44.045 zł																						
	2022	11	35.505 zł																						
Zagnańsk	<p>W gminie realizowano: Usługi opiekuńcze świadczone dla osób niepełnosprawnych, starszych i przewlekle chorych: 2020 rok - 20 osób korzystających; koszt – 62 334,17 zł 2021 rok - 20 osób korzystających; koszt – 145 390,97 zł</p>																								

	2022 rok - 19 osób korzystających; koszt – 139 451,46 zł Poprawa dostępności do usług opiekuńczych dla niepełnosprawnych. Uzupełnienie terapii. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla osób niepełnosprawnych, w tym dzieci: 2020 rok- 6 osób korzystających; koszt–45 799,25 zł 2021 rok - 5 osób korzystających; koszt – 43 663,14 zł 2022 rok- 6 osób korzystających; koszt – 29 976,87 zł Poprawa dostępności do usług opiekuńczych dla niepełnosprawnych. Uzupełnienie terapii.
--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przygotowanych przez ops.

3.2 Zadania realizowane przez powiat w zakresie rehabilitacji społecznej

Rehabilitacja społeczna to zespół działań mających na celu umożliwienie osobie z niepełnosprawnością uczestniczenie w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym, na poziomie maksymalnie zbliżonym do innych osób, a także proces przywracania osobie z niepełnosprawnością zdolności do samodzielnego funkcjonowania i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wynikają z art. 35a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 roku w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Do głównych zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach, w ramach rehabilitacji społecznej, należy m.in:

1. Dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów.
2. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych.
3. Dofinansowanie likwidacji funkcjonalnych (barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych), realizowanych związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.
4. Dofinansowanie sportu kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Na realizację powyższych zadań powiat otrzymuje środki finansowe z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Otrzymywane środki z PFRON nie zabezpieczają w pełni potrzeb osób z niepełnosprawnościami ubiegających się

o dofinansowanie.

Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom z niepełnosprawnościami na podstawie odrębnych przepisów.

Bardzo popularną formą wsparcia wśród osób z niepełnosprawnościami jest zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Świadczy o tym ilość wniosków o udzielanie dofinansowań do tego zadania -wskazana w tabelach poniżej.

Tabela nr 9. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w latach 2020-2022 według środków przeznaczonych na realizację.

Rok	Sprzęt rehabilitacyjny oraz przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	
	ilość zrealizowanych wniosków	środki przeznaczone na realizację w zł
2020	447	567 136,35
2021	551	796 353,98
2022	642	871 517,57

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Kielcach.

Tabela nr 10. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w latach 2020-2022 według ilości zrealizowanych wniosków oraz wypłaconych dofinansowań

Rok	Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze		Sprzęt rehabilitacyjny	
	ilość zrealizowanych wniosków	kwota wypłaconych dofinansowań w zł	ilość zrealizowanych wniosków	kwota wypłaconych dofinansowań w zł
2020	443	564 251,35	4	2 885,00
2021	541	786 198,98	10	10 155,00
2022	627	856 019,57	15	15 498,00

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Kielcach.

Dofinansowanie uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.

Turnusy rehabilitacyjne są zorganizowaną formą aktywnej rehabilitacji, połączoną z elementami wypoczynku. Wydatki poniesione ze środków PFRON na realizację zadania na przestrzeni ostatnich 3 lat przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 11. Dofinansowanie uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych w latach 2020-2022.

	Liczba osób			Kwota w zł.		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Dzieci	14	31	32	17 906	40 716	46 048
Dorośli	48	82	109	57 552	95 767	146 249
Opiekunowie	29	51	68	24 737	44 679	65 563
Ogółem	91	164	209	100 195	181 162	257 860

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Kielcach.

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnościami

Istotną rolę w procesie rehabilitacji osób z niepełnosprawnością oraz włączania ich w nurt życia społecznego, odgrywa organizacja sportu, kultury, rekreacji i turystyki.

O dofinansowanie mogą ubiegać się organizacje pozarządowe prowadzące działalność na rzecz osób z niepełnosprawnością, a jednocześnie posiadające odpowiednie dla osób z niepełnosprawnością warunki lokalowe i techniczne.

Ilość wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON nie jest wysoka. W 2020 roku z uwagi na stan epidemii Covid-19 i związanych z nim obostrzeniami nie zrealizowano żadnej umowy. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na wsparcie tej formy rehabilitacji oraz liczbę umów podpisanych w ramach przedmiotowego dofinansowania przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 12. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnościami w latach 2020 - 2022.

Rok	Liczba umów	Kwota dofinansowania
2020	0	0
2021	1	1 000
2022	3	3 000

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Kielcach.

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnościami.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę osób z niepełnosprawnościami, które skorzystały z dofinansowania w zakresie przedmiotowego zadania oraz kwoty wydatkowane na jego realizację.

Tabela nr 13. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w latach 2020 – 2022.

likwidacja barier	liczba osób w latach:			kwota dofinansowania w latach:		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
architektonicznych	44	20	29	244 500	214 298	226 370
w komunikowaniu się	18	25	6	34 824	50 000	43 947
technicznych	42	40	69	120 720	142 560	209 027
ogółem	94	93	104	400 044	406 858	479 344

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Kielcach

Na przestrzeni lat zauważalny jest wzrost środków finansowych na przedmiotowe dofinansowania.

3.3 Podmioty realizujące zadania na rzecz osób z niepełnosprawnościami na terenie powiatu kieleckiego

Warsztaty Terapii Zajęciowej

Warsztaty Terapii Zajęciowej są jedną z form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych do podstawowych form aktywności w tym zakresie zalicza się uczestnictwo tych osób w warsztatach terapii zajęciowej.

Na terenie Powiatu Kieleckiego funkcjonuje 5 warsztatów terapii zajęciowej, w których z rehabilitacji korzystają osoby z niepełnosprawnościami posiadające wskazanie do udziału w zajęciach WTZ, ze znacznym lub umiarkowany stopniem niepełnosprawności.

Warsztaty w Osinach, Fanisławicach i Belnie są prowadzone przez stowarzyszenia, natomiast WTZ w Zgórsku prowadzony jest przez Dom Pomocy Społecznej w Zgórsku i WTZ w Sędku prowadzony przez Gminę Łągów. Planuje się w ramach działalności wtz zwiększanie ilości uczestników w już istniejących warsztatach oraz uwzględnić uwagę na proces aktywizacji zawodowej wieloletnich uczestników warsztatów.

Tabela nr 14. Środki wydatkowane ogółem na finansowanie działalności WTZ w latach 2020 – 2022

	2020 rok	2021 rok	2022 rok
środki PFRON	4.105.349,00 zł	4.319.403,00 zł	5.179.200,00 zł
środki Powiatu Kieleckiego	460.023,00 zł	481.985,99 zł	572.468,00 zł

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Kielcach.

Rys.2 Wykaz Warsztatów Terapii Zajęciowej i Środowiskowych Domów Samopomocy działających na terenie Powiatu Kieleckiego

Powyższa mapa przedstawia rozmieszczenie warsztatów terapii zajęciowej oraz środowiskowych domów samopomocy funkcjonujących na terenie powiatu kieleckiego.

Środowiskowe Domy Samopomocy

Środowiskowe domy samopomocy, zwane inaczej ośrodkami wsparcia, służą budowaniu sieci oparcia społecznego i przygotowują do życia w społeczeństwie oraz funkcjonowania w środowisku. Są przeznaczone dla osób przewlekle chorych psychicznie i niepełnosprawnych intelektualnie. To placówki okresowego dziennego lub całodobowego pobytu, w którym osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą otrzymać częściową opiekę i pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych oraz posiłek.

Na terenie Powiatu Kieleckiego ŚDS prowadzone są w gminach : Chmielnik, Mniów, Piekoszów, w Brudzowie, gm. Morawica oraz w Woli Jachowej, gm. Górno. W miejscowości Józefina, gm. Łopuszno środowiskowy dom samopomocy prowadzony jest przez fundację na Rzecz Wspierania Rodziny oraz Dzieci i Młodzieży „Fundacja z Uśmiechem”.

Zakład Aktywności Zawodowej

Zakłady Aktywności Zawodowej są to wyodrębnione organizacyjnie i finansowo jednostki, które są tworzone w celu zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami, zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności i osób zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną.

Zgodnie z art. 29 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych podmiotami uprawnionymi do utworzenia ZAZ są: gmina, powiat oraz fundacja, stowarzyszenie lub inna organizacja społeczna, której statutowym zadaniem jest rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.

Na terenie powiatu kieleckiego funkcjonują dwa Zakłady Aktywności Zawodowej:

- 1) Zakład Aktywności Zawodowej "Z Uśmiechem" w Józefinie 58, gm. Łopuszno
- 2) Zakład Aktywności Zawodowej w Chmielniku ul. Mielczarskiego 7, gm. Chmielnik

Domy Pomocy Społecznej

Opieka instytucjonalna w systemie pomocy społecznej realizowana jest w domach pomocy społecznej. Sprawują one, całodobową opiekę nad osobami, które z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu.

Powiat Kielecki prowadzi 2 domy pomocy społecznej (DPS) oraz zleca prowadzenie 1 dps.

Domy pomocy społecznej dla których Powiat Kielecki jest organem prowadzącym tj.:

Dom Pomocy Społecznej w Zgórsku gm. Nowiny ul. Szewska 28 jest domem pomocy społecznej stałego pobytu przeznaczonym dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie. DPS posiada 130 miejsc. W strukturze domu funkcjonuje warsztat terapii zajęciowej.

Dom Pomocy Społecznej w Łagiewnikach gm. Chmielnik przeznaczony jest dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dla osób przewlekle psychicznie chorych.

DPS posiada 185 miejsc dla mężczyzn, w tym: dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (103 miejsca) oraz dla osób przewlekle psychicznie chorych (82 miejsca).

Dom Pomocy Społecznej w Piekoszowie (prowadzony przez Caritas na zlecenie) przeznaczony jest dla osób starszych, przewlekle i somatycznie chorych. Podmiotem DPS posiada 26 miejsc.

Inne dps i placówki zapewniające całodobową opiekę świadczące usługi na terenie powiatu kieleckiego na podstawie rejestru wojewody

L.P.	Nazwa i adres Domu Pomocy społecznej	Typ DPS	Ilość miejsc
1.	Dom Seniora im. Sue Ryder Ul. Szkolna 36 26-015 Pierzchnica (DPS niepubliczny)	Dla osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle somatycznie chorych	83 z tego: 56 podeszły wiek 27 przewlekle somatycznie chore
2	Dom Pomocy Społecznej Osiny 54 B, 26-015 Pierzchnica (Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Profilaktyka”)	dla osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle somatycznie chorych	136 z tego: 120 podeszły wiek 16 przewlekle somatycznie chore
3.	Dom Pomocy Społecznej - Dom Seniora Zielone Niwy Niwy 20 J, 26-021 Daleszyce (Przedsiębiorstwo „Natoł”)	dla osób w podeszłym wieku	30
4.	Dom Pomocy Społecznej „Helena” Ruda Strawczyńska 80 A, 26-067 Strawczyn (Prywatne Domy Opieki)	dla osób w podeszłym wieku	47

Rejestr placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, prowadzonych w ramach działalności gospodarczej i statutowej

	Nazwa i adres placówki	Typ placówki	Ilość miejsc
1.	Dom Opieki Rodzinnej ul. Kardynała S. Wyszyńskiego 2 26-015 Pierzchnica (Dom Opieki Rodzinnej Sp. z o.o. – działalność gospodarcza)	dla osób w podeszłym wieku i niepełnosprawnych fizycznych	85
2.	Pielęgniarski Dom Opieki „ Leśna Oaza” ul. Czerwona Góra 11, 26 – 060 Chęciny (Sp. z o.o. – działalność gospodarcza)	dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych	55
3.	Placówka „Dom Opieki Rodzinnej Zielone Niwy” Niwy 20 J, 26-021 Daleszyce (Andrzej Nawrot – działalność gospodarcza)	dla osób niepełnosprawnych przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku	40
4.	„Dom Opieki w Korzennie” Korzenno 42, 26 – 035 Raków (Świętokrzyskie Centrum Zdrowia Psychicznego z siedzibą w Korzennie– działalność gospodarcza.)	dla osób niepełnosprawnych przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku	41

3.4 Programy realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnościami finansowane ze środków zewnętrznych

PCPR realizuje wiele programów dedykowanych dla osób z niepełnosprawnościami lub podmiotów je wspierających.

Program „Aktywny Samorząd”

Pilotażowy program pn.: „Aktywny Samorząd”, finansowany ze środków PFRON, jest realizowany w Powiecie Kieleckim przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach od 2012 roku. Program, skierowany jest do osób z niepełnosprawnością posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności oraz dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności i ma na celu wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Program obejmuje Moduł I i Moduł II.

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
- Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy (dysfunkcja narządu ruchu),
- Zadanie 3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy (dysfunkcja narządu słuchu),
- Zadanie 4 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (dysfunkcja narządu słuchu).

Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (dysfunkcja narządu wzroku lub ruchu),
- Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (dysfunkcja narządu wzroku),
- Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (dysfunkcja narządu słuchu),
- Zadanie 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu.

Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

- Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektryczny lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego.

Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką).

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym – dofinansowanie kosztów edukacji: w szkole policealnej, w kolegium, w szkole wyższej, a także kosztów przewodu doktorskiego otwartego poza studiami doktoranckimi.

Tabela nr 15. Środki PFRON wydatkowane w ramach programu Aktywny samorząd w Powiecie Kieleckim w latach 2020 - 2022

Aktywny samorząd	2020 rok	2021 rok	2022 rok
Moduł I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową	750.759,00 zł (106 umów)	734.937,00 zł (121 umów)	962.507,00 zł (122 umowy)
Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	423 837,00zł (153 umowy)	434 952,00 zł (136 umów)	434 535,00 zł (141 umów)

Źródło: Opracowanie własne PCPR Kielce

Zajęcia klubowe w WTZ

Program „Zajęcia klubowe w WTZ” ma na celu wspieranie osób z niepełnosprawnościami w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym. Zadanie to realizują WTZ, które prowadzą zajęcia klubowe jako zorganizowaną formę rehabilitacji.

Tabela nr 16. Realizacja programu Zajęcia Klubowe w latach 2020-2022

	2020	2021	2022
Kwota wydatkowana [zł.]	21 600,00	21 600,00	22 320,00
Liczba uczestników zajęć klubowych w WTZ	4	4	4

Źródło: opracowanie własne PCPR w Kielcach

Wyrównywanie Różnic Między Regionami III

Powiat Kielecki w latach 2020 – 2022 kontynuował realizację programu PFRON pn. „Wyrównywanie Różnic Między Regionami III”. Celem strategicznym programu jest wyrównywanie szans oraz zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie. Powiat w ostatnich trzech latach był realizatorem obszarów :

Obszar – B likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania.

Obszar – D likwidacja barier transportowych.

Obszar – G skierowanie do powiatów poza algorytmem dodatkowych środków na finansowanie zadań ustawowych dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Obszar D i B realizuje PCPR. Obszar G realizuje POZiRON.

Tabela nr 17. Środki PFRON przekazane na realizację zadań w ramach Programu Wyrównywanie Różnic Między Regionami III obszar Bi D w latach 2020 - 2022

	2020 rok	2021 rok	2022 rok
Środki PFRON Obszar Bi D	<p><u>579.497,17 zł w tym:</u></p> <p>Likwidacja barier w urzędach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa pochylni dla niepełnosprawnych przy budynku Miasta i Gminy w Bodzentynie (41. 392,91 zł) - dostosowanie budynku Urzędu Gminy w Strawczynie (150 000,00 zł) <p>Likwidacja barier transportowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> -zakup autobusu przystosowanego dla osób niepełnosprawnych przez Miasto i Gminę Morawica (244.519,26 zł) -zakup busa przystosowanego dla osób niepełnosprawnych przez Gminę Nowa Słupia (74.345 zł) -zakup mikrobusu do przewozu osób niepełnosprawnych przez Gminę Strawczyn (69.240 zł) 	<p><u>1.254.667,19 zł w tym:</u></p> <p>Likwidacja barier w urzędach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie łazienki dla osób niepełnosprawnych w Urzędzie Gminy Zagnańsk (20.267,98 zł) - przystosowanie budynku Urzędu Miasta i Gminy Daleszyce dla osób niepełnosprawnych (85.141,02zł) <p>Likwidacja barier transportowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakup samochodu 9 - osobowego przystosowanego dla osób niepełnosprawnych przez Miasto i Gminę Daleszyce (105.000,00zł) - zakup autobusu 19 - osobowego + kierowca przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych przez Gminę Zagnańsk (214.389,00zł) - zakup mikrobusu 19 - osobowego w wersji standardowej dla ŚDS w Piekoszowie przez Gminę Piekoszów (80.000,00zł) - zakup mikrobusu 9 - osobowego przystosowanego dla osób niepełnosprawnych przez Gminę Masłów (96.820,50zł) 	<p><u>412.746,23 zł w tym:</u></p> <p>Likwidacja barier w urzędach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonanie podjazdu dla osób niepełnosprawnych przy Szkole Podstawowej w Brzezinkach przez Gminę Masłów (22.746,23) - rozbudowa budynku oświatowo – administracyjnego poprzez dobudowę szybu windy zewnętrznej dla niepełnosprawnych w Niepublicznej Szkole Podstawowej w Chmielniku prowadzące oddziały przedszkolne przez Zakład doskonalenia Zawodowego w Kielcach (150.000,00) <p>Likwidacja barier transportowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dienne Centrum Opieki i Pielęgnacji z Mieszkaniem Chronionymi w Wiśniówce – zakup 9 – osobowego busa przez Caritas Diecezji Kieleckiej (120.000,00 zł) - likwidacja barier transportowych w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Osinach – zakup busa 9 – osobowego przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych przez Stowarzyszenie Pomoc

		<ul style="list-style-type: none"> - zakup mikrobusu 9 - osobowego przystosowanego dla osób niepełnosprawnych przez Caritas Diecezji Kieleckiej (104.789,51zł) - zakup mikrobusu 9 - osobowego przystosowanego dla osób niepełnosprawnych przez Gminę Bieliny (96.632,20zł) -zakup autobusu niskopodłogowego lub wyposażonego w windę dla 19 - osobowego + kierowca przystosowanego dla osób niepełnosprawnych przez Miasto i Gminę Chmielnik (213.097,50 zł) - zakup autobusu 23 - osobowego + kierowca przystosowanego dla osób niepełnosprawnych przez Wiejskie Stowarzyszenie na rzecz osób niepełnosprawnych intelektualnie i ruchowo Ruda Zajązkowska Strawczyn (238.529,47). 	Niepełnosprawnym w Osinach (120.000,00zł).
Środki PFRON obszar G	<p>448 301,00 zł w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Refundacja kosztów wyposażenia 10 stanowisk pracy dla 7 pracodawców na zatrudnienie i na łączną kwotę 412 000,00 zł. - Przyznanie 1 osobie niepełnosprawnej środków na podjęcie działalności gospodarczej na kwotę 36 301,00 zł. 	<p>683 971,00 zł w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Refundacja kosztów dla 2 pracodawców na zatrudnienie i wyposażenie 2 stanowisk prac dla osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 104 031,00 zł. - Przyznanie 11 osobom niepełnosprawnym środków na podjęcie działalności gospodarczej na kwotę 579 940,00 zł. 	<p>600 000,00 zł w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Refundacja kosztów dla 6 pracodawców na zatrudnienie i wyposażenia 7 stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 394 000,00 zł - Przyznanie 4 osobom niepełnosprawnym środków na podjęcie działalności gospodarczej na kwotę 206 000,00 zł.

Źródło: Opracowanie własne PCPR Kielce

PROGRAM „SAMODZIELNOŚĆ – AKTYWNOŚĆ – MOBILNOŚĆ!” DOSTĘPNE MIESZKANIE

Powiat Kielecki w dniu 3 sierpnia 2022r. podpisał z PFRON umowę na realizację Programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność! Dostępne mieszkanie”. Celem Programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych. Dofinansowanie dotyczy dopłaty do zakupu mieszkania pozbawionego barier architektonicznych, znajdującego się

w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku, aż do poziomu zero przed budynkiem. PFRON na realizację kilkuletniego programu (realizacja do dnia 31.08.2026r.) przyznał kwotę w wysokości 187 693,00zł. Do dnia 31.12.2023 r. nie wpłynęły żadne wnioski.

PROGRAM „SAMODZIELNOŚĆ - AKTYWNOŚĆ – MOBILNOŚĆ!” MIESZKANIE DLA ABSOLWENTA.

Powiat Kielecki w dniu 3 sierpnia 2022r. podpisał z PFRON umowę na realizację Programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność! Mieszkanie dla absolwenta”. Celem Programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności dla beneficjenta. Dofinansowanie kosztów najmu jest udzielane na okres poszukiwania pracy i rozpoczęcia zatrudnienia (maksymalnie na okres 36 miesięcy). PFRON na realizację kilkuletniego programu (realizacja do dnia 31.08.2027r.) przyznał kwotę w wysokości 241 319,00 zł. W ramach SAM w 2023 r. wydatkowano 16 555,00zł.

Projekt „Centrum Usług-Współpraca na Rzecz Społeczności Lokalnej”

Projekt pozakonkursowy „Centrum Usług – Współpraca na rzecz społeczności lokalnej” realizowany był od lutego 2019 r. do grudnia 2021 r. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020.

Realizacja projektu prowadzona była w partnerstwie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach (Lidera), Regionalnego Centrum Wolontariatu w Kielcach (Podmiotu Ekonomii Społecznej) oraz ośrodków pomocy społecznej (OPS) współpracujących w zakresie realizacji zadań projektowych oraz zachowania trwałości usług społecznych (asystenckich, opiekuńczych), w tym: Miasta i Gminy Bodzentyn/Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bodzentynie, Gminy Bieliny/Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielinach, Gminy i Miasta Chęciny/Miejsko - Gminnego Ośrodek Pomocy Społecznej w Chęcinach, Miasta i Gminy Daleszyce/Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Daleszycach, Gminy Górno/Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górnicy, Gminy Łopuszno/Gminnego Ośrodek Pomocy Społecznej w Łopusznie, Gminy Mniów/Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniowie, Gminy Miedziana Góra/Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze, Miasta i Gminy Nowa Słupia/Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Słupi, Gminy Pierzchnica/Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pierzchnicy, Gminy Sitkówka-Nowiny/Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Sitkówce - Nowinach. Główne zadania z zakresu Aktywizacji społecznej i zdrowotnej osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych dotyczyły m.in.: organizacji usług opiekuńczych środowiskowych i sąsiedzkich, usług asystentów osób niepełnosprawnych, usług teleopieki, uruchomienia wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego, zajęć usprawniająco-rehabilitacyjnych i hipoterapii, wsparcia specjalistycznego.

Całkowita wartość projektu wynosi: 6 213 358,04 złotych, w tym wkład własny w wysokości 466 001,86 złotych. Wysokość dofinansowania: 5 747 355,87 zł.

MGOPS Daleszyce w ramach projektu zakupił dla 20 osób z niepełnosprawnością, zależnych teleopaski medyczne. Gmina Górno realizowała zadania skierowane do 5 rodzin wykazujących bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych oraz 5 osób niepełnosprawnych. W jego ramach realizowane było zaopatrzenie osób niepełnosprawnych w opaski telemedyczne, rehabilitacja domowa oraz wsparcie rodzin wykazujących bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych. Gmina Miedziana Góra realizowała usługi opiekuńcze 26 osób z niepełnosprawnością, zatrudniono 4 opiekunki środowiskowe. Budżet projektu: 323 585,83 zł, wkład własny: 7,5 % (24 268,94 zł).

Ponadto w ramach projektu unijnego „Centrum Usług – współpraca na rzecz społeczności lokalnej” powstały wypożyczalnie sprzętu rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych:

- 1) przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Łopusznie, ul. Strażacka 12,
- 2) przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mniowie, ul. Centralna 2,
- 3) przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Chęcinach, ul. Radkowska 29
- 4) przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bodzentynie, ul. Suchedniowska 3.

Miasto i Gmina Łopuszno utworzyły wypożyczalnie sprzętu rehabilitacyjnego, z której w latach 2020-2022 skorzystało 25 osób.

Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi Moduł III

Celem programu było zapewnienie pomocy osobom niepełnosprawnym poszkodowanym na skutek działania żywiołu lub wystąpienia sytuacji kryzysowej spowodowanych chorobami zakaźnymi, które miały miejsce na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także objęcie wsparciem samorządów powiatowych, które w wyniku sytuacji

kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi uruchomiły dodatkowe wsparcie dla osób niepełnosprawnych.

Wsparcie finansowe skierowane było do osób, które na skutek wystąpienia zagrożenia epidemicznego oraz stanu epidemii utraciły w okresie od 9 marca 2020 r. możliwość korzystania (przez okres co najmniej 5 kolejnych następujących dni roboczych) z opieki świadczonej w placówce rehabilitacyjnej. Wysokość pomocy wyniosła 500 zł miesięcznie na jedną osobę miesięcznie, w tym że okres na jaki mogło być przyznane świadczenie wynosiło maksymalnie 5 miesięcy. W rezultacie do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach wpłynęło 810 wniosków przy czym liczba złożonych wniosków spełniających kryteria programu wyniosła 761. W ramach programu w 2020 r. PFRON przekazał dla osób niepełnosprawnych w Powiatu Kieleckim trzy transze środków o łącznej wysokości 1 024 500,00 zł, w tym za obsługę 24 987,80 zł.

Program „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” – Moduł IV

W ramach Modułu IV tego programu wprowadzona została możliwość udzielania pomocy finansowej samorządom powiatowym, które w związku z wystąpieniem sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi uruchomiły dodatkowe wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami. Pomoc ta udzielana była w formie refundacji części wydatków poniesionych przez samorzady powiatowe.

Wnioski o przyznanie refundacji w ramach Modułu IV programu można było składać do Oddziału PFRON właściwego terytorialnie do dnia 4 grudnia 2020 r. Maksymalna wysokość pomocy finansowej udzielonej Powiatowi ze środków PFRON wynosiła w ramach Modułu IV programu 50% poniesionych przez Wnioskodawcę wydatków, z tym że nie więcej niż do wysokości 100.000 zł przy czym w przypadku świadczenia pomocy psychologicznej dla osób niepełnosprawnych i/lub rodziny osoby z niepełnosprawnością, a także dostarczania osobom leków, produktów żywnościowych oraz innych artykułów pierwszej potrzeby, refundacja mogła wynieść 100% poniesionych przez Wnioskodawcę wydatków.

W związku z wydłużeniem terminu składania wniosków o przyznanie refundacji w ramach Modułu IV programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach wystąpiło z wnioskiem o przyznanie środków

w wysokości 14.063,78 zł. Realizację w/w programu przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach, dotyczyła specjalistycznego wsparcia osób niepełnosprawnych i ich opiekunów min.: w postaci poradnictwa psychologicznego, konsultacji psychiatrycznych oraz terapii rodzinnej.

Pomoc w postaci poradnictwa psychologicznego, konsultacji psychiatrycznych oraz terapii rodzinnej realizowana była od 02.11.2020 r do 30.11 2020 r. Liczba osób objęta wsparciem w/w okresie wyniosła 53 osoby oraz członków ich rodzin w ilości 37 osób.

W 2021 r. ponownie uruchomiono program, Powiat uzyskał od PFRON kwotę 99 898,68 zł na realizację następujących zadań:

- specjalistycznego poradnictwa tj.: pomocy psychologicznej oraz interwencji kryzysowej dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin. Wsparciem zostało objętych 241 osób z niepełnosprawnością oraz 125 osób z najbliższego otoczenia. Rezultatem wsparcia było min. zwiększenie świadomości w zakresie radzenia sobie ze stresem i trudnościami emocjonalnymi związanymi z zagrożeniem epidemicznym).

- pomocy z zakresu usług wspomagająco-rehabilitacyjnych świadczonych dla osób z aktualnym orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności w stopniu znacznym lub umiarkowanym. Wsparcia udzielono 21 osobom w powiatu kieleckiego po 25 godzin na osobę, łącznie zrealizowano 525 godzin.

Gminy, które również otrzymały dofinansowanie do realizacji w/w programu:

1. Miasto i Gmina Chmielnik: Opieką domową objęte były osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności, wymagające pomocy w codziennych czynnościach.
2. Miasto i Gmina Daleszyce: W 2021 roku w ramach programu 28 osób dorosłych oraz 10 dzieci z niepełnosprawnością skorzystało z usług transportowych do placówek służby zdrowia. Koszt transportu: 35.371,00zł. W ramach w/w programu dofinansowano również usługi opiekuńcze dla 10 osób niepełnosprawnych w wysokości 64.113,00zł. Środki finansowe pochodziły ze środków PFRON.
3. Miasto i Gmina Morawica: w 2021 r. wsparciem objęto 87 osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym i znacznym. W ramach programu zostały przygotowane przez pracowników socjalnych 3 paczki żywnościowe oraz wyroby medyczne i środki ochrony, m.in. maseczki jednorazowego użytku, płyn dezynfekcyjny, termometr, ciśnieniomierz i pulsoksymetr. Koszt programu wyniósł 63 266,62 zł.

4. Gmina Mniów: wsparciem objęto 100 osób, kwota wsparcia wynosiła 100.000,00 zł.
5. Miasto i Gmina Nowa Słupia: wsparciem objęto 200 osób, koszt dofinansowania wynosił 100 000,00 zł.
6. Gmina Strawczyn: Zadaniem objętych zostało 37 osób na kwotę 80.860 zł.
7. Gmina Zagnańsk: Wsparciem psychologicznym zostało objętych 10 osób, wsparciem logopedycznym zostało objętych 5 dzieci, rehabilitacją w warunkach domowych zostało objętych 20 osób niepełnosprawnych. Dla 80 osób niepełnosprawnych zostały zakupione paczki zawierające artykuły żywnościowe, chemiczne i środki ochrony, które dostarczono do domów. Grupą docelową było 80 osób z orzeczoną niepełnosprawnością zamieszkujących na terenie gminy Zagnańsk, które skorzystały z pomocy psychologicznej, logopedycznej, rehabilitacji oraz w formie paczek żywnościowych i chemicznych. Koszt programu to 100 000,00 zł.

Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej

W celu poprawy jakości życia osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności i umożliwienia im udziału w życiu społecznym i zawodowym, a także w życiu społeczności lokalnej realizowane było zadanie zapewnienia usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością. Usługi asystenta wg programu polegały na udzielaniu bezpośredniej pomocy podczas:

- wykonywania czynności dnia codziennego,
- załatwiania spraw bieżących, takich jak: zakupy; wyjście, powrót oraz/lub dojazd w wybrane miejsce, np. dom, praca, placówki oświatowe i szkoleniowe, miejsca kultu religijnego, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne,
- uczestnictwa w rehabilitacji, w wydarzeniach sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych itp.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach realizowało w latach 2021-2022 Program resortowy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego.

W ramach Programu w 2021 r. zaangażowano łącznie 57 asystentów osobistych osoby niepełnosprawnej, którzy świadczyli usługi na rzecz 101 osób z niepełnosprawnościami z terenu powiatu kieleckiego, w tym: 91 osób z niepełnosprawnościami posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz 10 dzieci do

16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności. Wysokość dofinansowania wyniosła 818 244,00 zł.

Wysokość dofinansowania w 2022r. wyniosła 1 556 520,00 zł. W ramach programu zaangażowano łącznie 74 asystentów osobistych osoby niepełnosprawnej, którzy świadczyli usługi na rzecz 90 osób z niepełnosprawnościami z terenu powiatu kieleckiego, w tym: 84 osoby z niepełnosprawnościami posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz 6 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności.

Tabela nr 18. Usługi Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej realizowane przez PCPR w Kielcach

	2022	2021
Liczba osób	90	101
Liczba zaangażowanych asystentów	74	57
Kwota (zł.)	1 556 520,00	726 543,13

Źródło: opracowanie własne PCPR w Kielcach

Poniższa tabela obrazuje wykonanie w/w usług przez gminy.

Tabela nr 19. Usługi Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej realizowane przez poszczególne gminy

		2020		2021		2022	
		Liczba osób objętych wsparciem	Kwota (zł.)	Liczba osób objętych wsparciem	Kwota (zł.)	Liczba osób objętych wsparciem	Kwota (zł.)
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielinach	-	-	-	-	19	210 715,12
2.	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Daleszycach	46	282.868,52	47	734.488,91	86	1.831.256,15
3.	Centrum Usług Społecznych w Górnice	-	-	-	-	7	102.969,00 (w tym koszty obsługi 2.520,00zł.)
4.	Miejsko-Gminny Ośrodek	4	39.195,00	12	89.964,00	33	390.150,64

PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W POWIECIE KIELECKIM NA LATA 2024-2028

	Pomocy Społecznej w Łagowie						
5.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedzianej Górze	-	-	-	-	19	172.726,80
6.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mniowie	-	-	6	77.512,25	22	597.883,26
7.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Morawicy	-	-	11	183.906,00	42	567.039,94
8.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Słupi	-	-	-	-	20	582.538,32
9.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie	-	-	11	176.059,12	14	312.003,77
10.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pierzchnicy	-	-	5	28.240,25	8	72.082,72
11.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rakowie	5	49.980,00	10	100.110,00	12	135.442,00
12.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowinach	-	-	14	90.840,70	33	442.476,00
13.	Gminny Ośrodek Pomocy	1	6.877,00	1	17.139,00	14	172.138,00

	Spółecznej w Strawczynie						
14.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zagnańsku	-	-	24	128.169,15	68	1.078.497,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ops

Opieka wytchnieniowa

Program resortowy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2021, realizowany był ze środków Funduszu Solidarnościowego w okresie od 1 marca 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku. Wysokość dofinansowania wyniosła 142 800,00 złotych. Usługa opieki wytchnieniowej miała za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnością, poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa.

Programem objęto 119 opiekunów zamieszkujących teren powiatu kieleckiego, sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi.

Zakres działań obejmował poradnictwo specjalistyczne świadczone w formie indywidualnych konsultacji, grup terapeutycznych/wsparcia oraz warsztatów i indywidualnych zajęć w zakresie podniesienia poziomu kompetencji i kwalifikacji, w tym zrealizowano poradnictwo psychologiczne indywidualne poradnictwo terapeutyczne indywidualne, grupę terapeutyczną/wsparcia przeprowadzone w lokalu udostępnionym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mniowie, warsztaty z zakresu pielęgnacji przeprowadzone w lokalu udostępnionym przez Fundację RESTART, zajęcia praktyczne z zakresu pielęgnacji, warsztaty z zakresu technik rehabilitacji przeprowadzone w lokalu udostępnionym przez Kieleckie Stowarzyszenie Chorych na Stwardnienie Rozsiane, zajęcia praktyczne z zakresu rehabilitacji, warsztaty grupowe poruszające zagadnienia profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia z dietetykiem przeprowadzone w lokalu udostępnionym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach, indywidualne konsultacje z dietetykiem Realizację usług specjalistycznych.

Tabela nr 20. Opieka wytchnieniowa realizowana przez poszczególne gminy

		2020		2021		2022	
		Liczba osób objętych wsparciem	Kwota (zł.)	Liczba osób objętych wsparciem	Kwota (zł.)	Liczba osób objętych wsparciem	Kwota (zł.)
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielinach	11 (pobyt dzienny)	53.338,44	10 (pobyt dzienny)	56.127,54	4 (pobyt dzienny)	22.131,66
2.	Centrum Usług Społecznych w Górnice	6	22.620,00 (18.276,96 środkami z Funduszu Solidarność iowego)	12	80.784,00 (z kosztami obsługi 1.584,00)	15	146.880,00 (z kosztami obsługi 2.880,00)
3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mniowie	-	-	8 (pobyt dzienny) 4 (pobyt całodobowy)	78.442,31	14(pobyt dzienny)	137.039,60
4.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Morawicy	-	-	3 (pobyt dzienny)	23.917,45	7 (pobyt dzienny) 1 (pobyt całodobowy)	46.512,00 7.140,00
5.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Słupi	-	-	16	94.003,20	18	161.450,49
6.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie	-	-	8	76.502,74	15	312.003,77
7.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pierzchnicy	2	4.702,00	1	3.516,60	-	-
8.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strawczyni	2	5.850,00	8	66.840,00	3	27.840,00
9.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zagnańsku	-	-	1	6.160,00	6	39.168,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ops

Program „Powiat Kielecki przyjazny dla mieszkańców w ograniczaniu skutków niepełnosprawności”

Powiatowe Centrum Usług Medycznych w Kielcach realizuje program pn.: „Powiat Kielecki przyjazny dla mieszkańców w ograniczaniu skutków niepełnosprawności” skierowany do osób z niepełnosprawnościami. Głównym realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Usług Medycznych z siedzibą w Kielcach przy ul. Żelazna 35. Centrum współpracuje z gminnymi / miejsko - gminnymi ośrodkami pomocy społecznej w zakresie kwalifikowania mieszkańców do udziału w Programie.

Program skierowany jest do osób z terenu Powiatu Kieleckiego, którzy m.in.: mają utrudniony dostęp do zabiegów rehabilitacyjnych spowodowany np. brakiem opiekuna podczas podróży, brakiem możliwości korzystania ze środka transportu dostosowanego do przewozu osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim itp.

Realizacja programu w PCUM odbywa się poprzez wykonywanie szeregu zabiegów rehabilitacyjnych, dostosowanych do rodzaju i stopnia niepełnosprawności. W celu poprawy sprawności fizycznej w warunkach domowych, osoby te mogą skorzystać z nieodpłatnej wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego m.in.: wózków inwalidzkich, rowerków rehabilitacyjnych, podpórek, balkoników, lamp Solux, rotorów, kul, stepperów itp.

Dobre praktyki/ projekty realizowane na rzecz osób z niepełnosprawnościami przez gminy:

Bieliny:

Gmina Bieliny organizowała Bal "Promyk Słońca". Wydarzenie powróciło do kalendarza wydarzeń w gminie Bieliny po dwuletniej przerwie spowodowanej pandemią. Ma ono na celu integrację środowiska dzieci i młodzieży z terenu gminy Bieliny, którzy na co dzień zmagają się z niepełnosprawnościami, barierami czy schorzeniami, a także ich rodziców i opiekunów. Spotkanie było okazją do atrakcyjnego spędzenia czasu, odpoczynku od codzienności, nawiązywania bezpośrednich relacji międzyludzkich oraz integracji lokalnych społeczności.

Daleszyce:

1. Ośrodek Mediacji Rodzinnych działający od 2017r. Przeszkolono 24 mediatorów z terenu gminy Daleszyce, którzy co roku prowadzą mediacje z ok. 50 rodzinami rocznie w celu zapobieżenia sytuacjom konfliktowym. W wyniku tych działań regulowane są również trudne rodzinne sprawy osób z niepełnosprawnościami.

2. Regularne wsparcie dla dzieci i młodzieży poprzez akcje o charakterze integracyjno-informacyjnym (objazdowe wakacje, baza dziecięca, plaża miejska) realizowane we współpracy z innymi organizacjami z terenu gminy. W spotkaniach brały udział dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami co sprzyjało integracji społecznej. Koszt przedsięwzięcia co roku to ok.25.000,00zł z budżetu gminy.
3. Od 2017 roku działa na terenie gminy Daleszyce – Grupa Wsparcia „TACY SAMI” dla rodziców i ich niepełnosprawnych dzieci. Spotkania ze specjalistami, szkolenia odbywają się regularnie raz w miesiącu.
4. Utworzenie Rodzinnego Klubu Mobilnego M-Gopsik. Samochód zakupiony przez gminę w roku 2018, przystosowany dla osób niepełnosprawnych dociera do miejsca zamieszkania osób potrzebujących wsparcia. Ponadto osoby starsze i niepełnosprawne przewożone są na ich wniosek do placówek służby zdrowia. Koszt zadania co roku to ok.30.000,00zł.
5. W ramach usług transportowych dzieci niepełnosprawne z terenu gminy Daleszyce (ok 20 osób) dowożone są do placówek oświatowych. Przewóz odbywa się dwoma samochodami przystosowanymi do potrzeb osób niepełnosprawnych. Koszt przewozu to co roku ok.200.000,00 zł. pokrywany jest z budżetu gminy.
6. W 2022 roku w ramach umowy zlecenia 31 osób, w tym 3 dzieci z niepełnosprawnością skorzystały z usługi transportowej do placówek służby zdrowia, na rehabilitację, do urzędów, placówek sportowych i kulturalnych. Koszt transportu wynosił 32.696,00zł. Środki pochodziły ze środków własnych gminy. Usługa ta była kontynuowana w 2023 roku.
7. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Daleszycach od 2022 r. realizuje program rządowy „Korpus Wsparcia Seniorów”, jego celem jest poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych, niepełnosprawnych, przez zwiększanie dostępu do „opieki na odległość”. W 2022 roku 7 osób starszych, niepełnosprawnych otrzymało opaskę bezpieczeństwa wraz z systemem obsługi. Program ten jest nadal kontynuowany. Środki finansowe na realizację programu pochodzą z budżetu państwa.

Górno:

1. Dobre praktyki: Gmina Górno współpracuje z Fundacją PEStka w ramach projektu Homo Homini, w którym wsparcie otrzymują osoby w kryzysie i z niepełnosprawnościami. Stanowi to dodatkową pomoc specjalistyczną np. asystent zdrowienia, terapeuta środowiskowy czy

psycholog. Współpraca ma na celu uzyskanie wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i w kryzysie, które ze względu na stan zdrowia i problemy z dostępem do specjalistów, wymagają natychmiastowej pomocy. Ważnym aspektem jest to, że wsparcie uzyskują także osoby z otoczenia. Wsparcie środowiskowe dla osób w kryzysie jest bardzo ważnym elementem przeciwdziałania stygmatyzacji osób w kryzysach.

2. Od lipca 2021 roku we współpracy ze Stowarzyszeniem PROREW, gmina Górno podjęła się realizacji pilotażowego wdrożenia modeli wiązek usług pn. REHABILITACJA+. Projekt skierowany był do osób z ograniczeniami mobilności oraz osób z uszkodzeniem słuchu, mowy, osób z niepełnosprawnością oraz osób powyżej 60 roku życia zamieszkałych na terenie gminy Górno. Celem projektu była kompleksowa opieka usprawniająca oraz zapewniająca uzyskanie przez uczestników poziomu sprawności, który pozwoli im na integrację ze społeczeństwem i rynkiem pracy.

3. „Otwarte drzwi” (door-to-door)

W latach 2021-2022 realizowana była bezpłatna usługa „door-to-door” dla mieszkańców Gminy Górno w ramach projektu „Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych”. Do korzystania z przewozów uprawnieni są mieszkańcy Gminy Górno, którzy ukończyli 18 rok życia i posiadają orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub równoważne lub nie posiadają orzeczenia, ale ze względu na wiek lub stan zdrowia mają ograniczoną sprawność. Osoba z potrzebą w zakresie mobilności ma prawo do korzystania z bezpłatnej pomocy ze strony asystenta osoby niepełnosprawnej, obejmującej m.in. pomoc przy wsiadaniu i wysiadaniu z pojazdu oraz przemieszczaniu się z budynku do pojazdu i z pojazdu do budynku (miejsca docelowego). Specjalistyczny transport zabezpiecza potrzeby mobilne w szczególności w celu umożliwienia podejmowania aktywności zawodowej, społecznej oraz rehabilitacji. Realizacja projektu zakończyła się w kwietniu 2022 r. Na realizację tych zadań wydatkowano łącznie kwotę 81 785,93 zł, z czego 57 202,00 zł to środki, które otrzymaliśmy od PFRON, a 24 583,93 zł środki własne gminy, które wydatkowane były w ramach trwałości projektu tj. od miesiąca maja do grudnia 2022 r. W 2023 r. realizowana jest trwałość projektu.

4. „GÓRNOlotni Seniorzy - wsparcie dla osób starszych i z niepełnosprawnością z terenu gminy Górno”. Od 2021 do nadal realizowany jest projekt „GÓRNOlotni Seniorzy - wsparcie dla osób starszych i z niepełnosprawnością z terenu gminy Górno” w partnerstwie z Fundacją Rozwoju

Demokracji Lokalnej (FRDL), współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. W ramach projektu finansowana jest działalność Klubu Seniora w Radlinie. Projekt jest skierowany do 25 osób z terenu gminy Górno, w tym 11 osób z niepełnosprawnościami. W 2021 r. poniesiono wydatki w wysokości 61 340, 24 zł.; w 2022 r. poniesiono wydatki w wysokości – 155 173,64 zł.

5. W dniu 20 lipca 2021 r. została zawarta umowa o dofinansowanie Projektu „CUS DLA WSZYSTKICH” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Jego celem było przekształcenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górnicy w Centrum Usług Społecznych. Na ten cel Gmina Górno otrzymała dofinansowanie w wysokości 3 124 999,98 zł. Centrum Usług Społecznych zapewni kompleksowe i powszechne wsparcie społeczności lokalnej (bez konieczności posiadania statusu klienta pomocy społecznej), połączenie na zasadach komplementarności istniejących usług społecznych z nowymi, a także rozwój usług społecznych adekwatnych do oczekiwań mieszkańców. Całokształt działań podejmowanych przez CUS przyczyni się do zwiększenia dostępu do zintegrowanych usług społecznych odpowiadających na potrzeby społeczności lokalnej.

6. W 2022 roku Gmina Górno współpracowała z Fundacją PESTka w realizacji Klubu Integracji Społecznej w Bęczkowie. W jego ramach odbywały się zajęcia reintegracyjne, które były ukierunkowane na wzmocnienie wartości społecznych i kwalifikacji zawodowych uczestników. Wsparciem objęto 8 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym 6 osób niepełnosprawnych.

7. Gmina Górno w okresie 2020-2022 dysponowała 2 samochodami przystosowanymi do przewozu osób niepełnosprawnych, zarówno osób dorosłych jak i dzieci, które są dowożone do szkół. Ponadto gmina Górno zawarła w 2022 roku umowy na dostawę kolejnych 2 samochodów, przystosowanych do potrzeb i przewozu osób niepełnosprawnych.

Łągów:

Gmina Łągów posiada dwa samochody osobowe służące do przewozu osób niepełnosprawnych, którymi dowożeni są na zajęcia Domu Seniora -Wigor w Sędku oraz na zabiegi rehabilitacyjne do Ośrodka Rehabilitacji i Promocji Zdrowia w Łągowie.

Łopuszno:

Przekazywało dla osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia ulotki i informatory poruszające problematykę niepełnosprawności.

Mniów:

Dobrymi praktykami na rzecz osób z niepełnosprawnościami w gminie było organizowanie miejsc pracy wspomaganych dających możliwość nauki radzenia sobie w nowym środowisku, budowania pewności siebie, poznawania nowych osób oraz przewyżnianie stereotypów. Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz poszerzenia możliwości dostępu do cyfryzacji.

Morawica:

1. W latach 2021-2022 realizowano projekt „Wypożyczalnia sprzętu pielęgnacyjnego i wspomagająco-rehabilitacyjnego dla mieszkańców Miasta i Gminy Morawica” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Poddziałania 9.2.2 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego. W ramach projektu realizowane były następujące działania: -utworzenie i wyposażenie wypożyczalni sprzętu pielęgnacyjnego i wspomagająco-rehabilitacyjnego, gdzie mieszkańcy mogą wypożyczyć sprzęt bezpłatnie, po uprzednim złożeniu wniosku i dołączeniu zaświadczenia lekarskiego o potrzebie korzystania z określonego sprzętu; wsparcie w formie opieki pielęgniarstwa; wsparcie psychologiczne dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności i członków sprawujących opiekę nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. W 2021r. do projektu zakwalifikowano i objęto długoterminową opieką pielęgniarstwa 5 osób, do wsparcia psychologicznego 5 osób, zawarto 15 umów o użyczenie sprzętu. W 2022r. do projektu zakwalifikowano i objęto długoterminową opieką pielęgniarstwa 21 osób, do wsparcia psychologicznego 8 osób, zawarto 35 umów o użyczenie sprzętu. Całkowita wartość projektu wynosi 379 375,00 zł, w tym wkład własny w kwocie 30 850,00zł.

2. W latach 2020-2022 realizowano program pn. „Płyniemy po sprawność”, który został przyjęty uchwałą Rady Gminy Morawica w dniu 14 kwietnia 2016r. W celu uregulowania zasad współpracy pomiędzy Miejsko Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Morawicy a „Koral” Sport i Rekreacja Sp.z o.o. zostało odpisane porozumienie. Program jest skierowany do dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do 24 roku życia zamieszkujących na terenie Miasta i Gminy Morawica. W ramach Programu wstęp do krytej pływalni

i bezpłatne korzystanie z urządzeń. Koszty programu w latach: 2020 wyniósł 4 304,18 zł. W 2021 r. – 8 361,42 zł., 2022r. – 10 484,20 zł.

3. Od 1 stycznia 2020r. do 31 marca 2022r. realizowano projekt „Usługi opiekuńcze dla osób niesamodzielnych z terenu Miasta i Gminy Morawica” w ramach RPO Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020. W ramach projektu przeszkolono pięć osób, które zatrudniono na stanowisku opiekun osób starszych. Do 31 marca 2022r. ze wsparcia skorzystały 32 osoby. Od kwietnia 2022r. świadczenie podstawowych usług opiekuńczych jest kontynuowane. Całkowita wartość projektu 661 287,33zł., w tym wkład własny wynosił 50 550,00zł.

Nowiny:

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudniony jest radca prawny znający język migowy. GOPS Nowiny udostępnia seniorom z orzeczoną niepełnosprawnością opaski zdalne z systemem SOS.

Nowa Słupia:

Realizuje projekt pn. „Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych” finansowanych ze środków PFRON; kwota dofinansowania – 355 475,42zł. Wsparciem objęto 245 osób. Okres trwałość projektu od 1.01.2023r. do 28.02.2026r.

Raków:

Dobrą praktyką z zakresu realizowanych działań przez gminę na rzecz osób z niepełnosprawnościami jest wdrożenie i realizacja usług transportowych dla osób niepełnosprawnych „door-to-door” z możliwością zapewnienia im asystenta podczas przewozu.

Strawczyn:

1. Na terenie Gminy Strawczyn funkcjonuje Fizjoterapia Ambulatoryjna przy Samorządowym Zakładzie Opieki Zdrowotnej, świadcząca usługi dla osób z niepełnosprawnościami.

2. Gmina Strawczyn od 1 stycznia 2021 r. realizuje projekt grantowy pn.: „Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych”. Usługi transportowe wsparte usługami asystenckimi, zwane usługami door-to-door, realizowane w ramach projektu skierowane są do osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności czyli takie, które mają trudności

w samodzielnym przemieszczaniu się np. poruszające się na wózkach, przy pomocy balkonika, poruszające się o kulach, niewidome, słabowidzące.

Zagnańsk:

1. W ramach projektu pn. „Gmina Zagnańsk Przyjazna Seniorom” realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Oś priorytetowa RPSW.09.00.00 Włączenie społeczne i walka z ubóstwem w październiku 2019 r. utworzony został Klub Seniora dla osób starszych, niesamodzielnymi i niepełnosprawnymi. Od 01.05.2022 r. w Samsonowie prowadzony jest ze środków własnych Klub Seniora. W 2019 r. został utworzony Klub Senior+ w Chrustach w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020 Moduł I – Utworzenie i wyposażenie Klubu „Senior+”. W wyniku realizacji zadania powstało miejsce dziennej opieki dla 15 seniorów, tj. osób w wieku 60+ zarówno kobiet jak i mężczyzn, które umożliwia im korzystanie z szerokiej i kompleksowej oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym z oferty prozdrowotnej z zakresu aktywności ruchowej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej.

2. W 2022 z programu moduł II Korpus Wsparcia Seniorów-seniorzy mogli korzystać z usługi - opasek bezpieczeństwa z alarmowymi przyciskami, dzięki którym w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia mogą uzyskać niezbędną pomoc. „Opieka na odległość” umożliwia szeroko pojęty system bieżącego monitorowania samopoczucia i stanu zdrowia seniora w miejscu jego zamieszkania. Pozwalała, także na natychmiastową reakcję w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia seniora.

4 WSPARCIE ZAWODOWE

4.1 Zadania realizowane w zakresie rehabilitacji zawodowej oraz zatrudniania osób z niepełnosprawnościami

Ważnym elementem rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami jest aktywizacja zawodowa. Praca osób z niepełnosprawnością stanowi nie tylko źródło utrzymania, lecz jest również terapią wzmacniającą postawy, w tym aktywność społeczną i aktywność integracyjną. Praca budzi i podtrzymuje w osobie z niepełnosprawnością poczucie własnej godności, szacunku i wartości osobistej, ale także bycie w różnego rodzaju relacjach społecznych i wyjście z izolacji. Poprzez zatrudnienie lub rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej następuje

dalsza kontynuacja rehabilitacji zawodowej, uzyskanie dodatkowych środków na utrzymanie, przygotowanie do pracy na otwartym rynku pracy.

Zatrudnianie osób z niepełnosprawnością jest także pozytywnym zjawiskiem ekonomicznym, ponieważ osoba z niepełnosprawnością przenosi swój status osoby korzystającej z pomocy społecznej na osobę zwiększającą dochód narodowy, wyższy wskaźnik zatrudnienia to mniejsze wydatki na zabezpieczenie socjalne. Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie z niepełnosprawnością uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

Z danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Kielcach, wynika, że ilość osób z niepełnosprawnością zarejestrowanych jako bezrobotne stanowi niewielką część w ogólnej liczbie osób zarejestrowanych jako bezrobotne. Populacja osób z niepełnosprawnościami jest nadal mniej aktywna zawodowo oraz gorzej wykształcona w porównaniu z pozostałymi osobami.

Tabela nr 21. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kielcach z uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami w latach 2020 - 2022.

Zadania / Lata	Stan	Stan	Stan
	na 31.12.2020	na 31.12.2021	na 31.12.2022
Liczba osób ogółem	7051	5499	4418
Liczba osób z niepełnosprawnościami	294	322	311

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Kielcach.

Powiatowy Ośrodek Rehabilitacji i Zatrudnienia w Kielcach we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Kielcach w zakresie rehabilitacji zawodowej ze środków PFRON realizuje następujące zadania:

1. Przyznawanie osobom z niepełnosprawnościami środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,
2. Udzielanie dofinansowań do wysokości 50% oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych przez osoby z niepełnosprawnością na kontynuowanie działalności gospodarczej, prowadzenie własnego gospodarstwa rolnego,

3. Zwrot kosztów wyposażania stanowisk pracy dla osoby z niepełnosprawnością,
4. Finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób z niepełnosprawnościami,
5. Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób z niepełnosprawnością poszukujących pracy – staże, prace interwencyjne, szkolenia, przygotowania zawodowe w miejscu pracy,
6. Realizacja programów na rzecz rehabilitacji zawodowej, służących zatrudnianiu osób z niepełnosprawnościami.

Tabela nr 22. Wysokość środków i liczba osób, które otrzymały dofinansowanie ze środków PFRON na zadania związane z rehabilitacją zawodową osób z niepełnosprawnościami w latach 2020 - 2022.

Lp.	Zadania / Lata		2020	2021	2022
1.	Przyznanie osobom z niepełnosprawnością środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej	Kwota (zł.)	617.265,22	702.943,00	641.000,00
		liczba osób	17	16	12
2.	Dokonywanie zwrotu kosztów wyposażania stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej	Kwota (zł.)	409.823,00	600.000,00	459.351,00
		liczba stanowisk	9	13	9
3.	Finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowanie zawodowe osób niepełnosprawnych	Kwota (zł.)	12.925,00	9.374,00	8.965,00
		liczba osób	3	3	2
4.	Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy - staże, prace interwencyjne, szkolenia, przygotowania zawodowe w miejscu pracy	Kwota (zł.)	21.471,82	50.069,02	76.290,42
		liczba osób	3	8	9
5.	Udzielanie dofinansowań do wysokości 50% oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych przez osoby niepełnosprawne na kontynuowanie	Kwota (zł.)	0	0	649,00
		liczba	0	0	1

	działalności gospodarczej, prowadzenie własnego gospodarstwa rolnego	osób			
OGÓŁEM		Kwota (zł.)	1.061.485,04	1.362.386,02	1.186.255,42
		liczba osób	32	40	33

Źródło: Opracowanie własne PCPR w Kielcach.

4.2 Podmioty ekonomii społecznej

Współpraca i wzajemna pomoc jednostek z trzech sektorów: publicznego (rząd, samorząd i jego agendy), sektora rynkowego (jednostki nastawione na zysk) i tzw. trzeciego sektor – tj. organizacji pozarządowych (NGO) powoduje skuteczną realizację założonych celów i zadań na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Organizacje pozarządowe są podstawowym elementem budowy społeczeństwa obywatelskiego, dlatego też w polityce społecznej realizowanej na poziomie powiatu bardzo ważną rolę pełnią organizacje pozarządowe, które zajmują się wspieraniem osób z niepełnosprawnościami. Są one zarówno partnerem dla samorządu w procesie realizacji zadań nakierowanych na pomoc osobom z niepełnosprawnościami, jak i same przejmują inicjatywę aktywizacji społecznej i zawodowej.

Poniżej znajduje się wykaz podmiotów ekonomii społecznej działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami w poszczególnych gminach:

1. Na terenie Gminy Bieliny w latach 2020-2022 działały następujące stowarzyszenia:
 - STOWARZYSZENIE „RÓŻNI LECZ RÓWNI”
 - STOWARZYSZENIE „DZIAŁAM DLA GMINY BIELINY”
2. Na terenie gminy Bodzentyn działają:
 - Stowarzyszenie Gmina Bodzentyn – Nasza Mała Ojczyzna, ul. Ogrodowa 3, lok. 7
 - Klub Sportowy Seans, Bodzentyn , ul. Rynek Górny 28
 - Stowarzyszenie „Miejska Góra” na Rzecz Rozwoju Celin i Podgórze, Celiny 27
 - Stowarzyszenie Rozwoju Wsi i Edukacji „Nasza Szkoła” w Psarach , Psary Stara Wieś 59A
 - Stowarzyszenie Siekierno Nasza Ojczyzna, Siekierno Podmieście 17A
 - Stowarzyszenie „Świętokrzyskie Jodły”, Śniadka Druga 41
 - Stowarzyszenie Wilków-Nasz Dom, Wilków ul. Łysogórska 155
 - Stowarzyszenie „Wzdolskie Kołowrotki”, Stara Wieś 27A

- Stowarzyszenie „Dabrowa”, Dąbrowa Górna 47

3. Na terenie gminy Chmielnik działa Zakład Doskonalenia Zawodowego, który utworzył Zakład Aktywności Zawodowej skupiający 30 osób z niepełnosprawnościami w stopniu znacznym i umiarkowanym, które mają zapewnioną możliwość zatrudnienia oraz rehabilitacji. Na terenie gminy Chmielnik brakuje innych podmiotów z poza sektora publicznego działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

4. Na terenie gminy Górno działa Fundacja EMOCJA, której jednym z celów statutowych jest działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

5. Na terenie Gminy Łopuszno działa Fundacja „Z Uśmiechem”, która prowadzi Środowiskowy Dom Samopomocy w Józefinie i ZAZ.

6. Na terenie Gminy Mniów na rzecz osób z niepełnosprawnością działają między innymi Stowarzyszenie Quo Vadis oraz Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich Żurawinki.

7. Na terenie gminy Nowa Słupia działa min.: Świętokrzyskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Nadzieja”.

8. Na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie Gminy Nowiny działa Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Amabilis” w Zgórsku.

9. Na rzecz osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Piekoszów działa Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Młodzieży „Razem”

10. Na terenie gminy Pierzchnica działa:

- Fundacja Dom Seniora im. Sue Ryder w Pierzchnicy

- Stowarzyszenie Społeczny Ruch Trzeźwości w Pierzchnicy

11. Organizacja pozarządowa działająca na terenie gminy Raków to Gminne Towarzystwo Sportowe w Rakowie .

12. Na terenie Gminy Strawczyn działa Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń”.

13. Na terenie gminy Zagnańsk od 2019 roku funkcjonuje Zagnańskie Stowarzyszenie Kreatywnych "Sukurs”.

Ponadto inne organizacje, których siedzibą jest Miasto Kielce np.: Stowarzyszenie SM realizują zadania na rzecz mieszkańców powiatu kieleckiego.

5 EDUKACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

System edukacji pełni istotną rolę w procesie aktywizacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami.

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900) zapewnia możliwość pobierania nauki we wszystkich typach szkół przez dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością oraz niedostosowaną społecznie, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami, na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydawanego przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne. W polskim systemie oświaty uczniem z niepełnosprawnością jest uczeń, który posiada orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, wydane przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną. Kształceniem specjalnym obejmuje się dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, w tym niepełnosprawną intelektualnie, niedostosowaną społecznie oraz zagrożoną niedostosowaniem społecznym, wymagającą stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy. Kształcenie to może być prowadzone w formie nauki w szkołach ogólnodostępnych, szkołach ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi, szkołach integracyjnych, szkołach ogólnodostępnych z oddziałami specjalnymi oraz szkołach specjalnych, w tym szkołach specjalnych przysposabiających do pracy.

Inna forma edukacji realizowana jest w szkołach integracyjnych, które przeznaczone są dla uczniów posiadających orzeczenie uprawniające do kształcenia specjalnego w formie kształcenia integracyjnego. Dzieci z niepełnosprawnością uczą się razem ze swoimi pełnosprawnymi rówieśnikami. W szkołach ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi i szkołach integracyjnych zatrudnia się dodatkowo nauczycieli posiadających kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej w celu współorganizowania procesu kształcenia w systemie integracyjnym, z uwzględnieniem realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.

Ponadto realizowane jest indywidualne nauczanie i indywidualne obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne, które jest formą spełniania obowiązku szkolnego polegająca na uczestniczeniu w zajęciach 1:1, czyli jeden nauczyciel na jednego ucznia. Oznacza to, że wszystkie zajęcia prowadzone są indywidualnie bez kontaktu z klasą: dziecko uczy się sam na sam z nauczycielem we własnym domu. Przysługuje ono uczniom podlegającym obowiązkowi szkolnemu, którym stan zdrowia znacznie utrudnia lub uniemożliwia uczęszczanie do szkoły.

5.1 Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne

Poradnia udziela bezpośredniej pomocy polegającej m.in. na prowadzeniu terapii dzieci i młodzieży oraz ich rodzin. Szczegółowe informacje są dostępne na stronach internetowych poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz w szkołach.

Powiat Kielecki jest organem prowadzącym dla trzech powiatowych poradni psychologiczno-pedagogicznych: w Bodzentynie, Piekoszowie oraz Chmielniku.

Zespoły orzekające, działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym w publicznych poradniach specjalistycznych, wydają orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego, orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania lub orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych. Poniżej tabela zawierająca informacje o działalności poradni.

Tabela nr 23. Dane statystyczne z Powiatowych Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Bodzentynie, Chmielniku i Piekoszowie w latach 2020 - 2022

Rok	Rodzaj udzielonej porady	Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Bodzentynie	Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Chmielniku	Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Piekoszowie
2020	Badanie psychologiczne	407	583	450
	Badanie pedagogiczne	341	572	721
	Badanie logopedyczne	189	164	314
	Terapia psychologiczna, terapia pedagogiczna, terapia logopedyczna	282	176	86
	Warsztaty dla nauczycieli, wychowawców oraz rodziców	60	298	235
	Zajęcia z zakresu profilaktyk i promocji zdrowia dla uczniów	195	204	249
	Terapia EEG-Biofeedback, integracji sensorycznej	9	6	38
	Badania profilaktyczne, przesiewowe 5 i 6 latków wzroku, słuchu, mowy, ryzyka dysleksji	803	340	420
	Badania związane z wyborem kierunku kształcenia	45	3	66

PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W POWIECIE KIELECKIM NA LATA
2024-2028

	Ilość wydanych opinii	300	247	312
	Ilość wydanych orzeczeń	104	119	196
2021	Badanie psychologiczne	381	585	391
	Badanie pedagogiczne	350	562	546
	Badanie logopedyczne	89	116	368
	Terapia psychologiczna, terapia pedagogiczna, terapia logopedyczna	149	195	65
	Warsztaty dla nauczycieli, wychowawców oraz rodziców	62	302	238
	Zajęcia z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia dla uczniów	69	133	254
	Terapia EEG-Biofeedback, integracji sensorycznej	5	5	29
	Badania profilaktyczne, przesiewowe wzroku, słuchu, mowy, ryzyka dysleksji 5 i 6 latków	49	368	34
	Badania związane z wyborem kierunku kształcenia	3	9	17
	Ilość wydanych opinii	334	281	322
	Ilość wydanych orzeczeń	154	111	197
2022	Badanie psychologiczne	471	547	607
	Badanie pedagogiczne	419	575	792
	Badanie logopedyczne	114	115	487
	Terapia psychologiczna, terapia pedagogiczna, terapia logopedyczna	188	198	60
	Warsztaty dla nauczycieli, wychowawców oraz rodziców	85	212	342
	Zajęcia z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia dla uczniów	136	240	766
	Terapia EEG-Biofeedback, integracji sensorycznej	8	6	49

Badania profilaktyczne, przesiewowe wzroku, słuchu, mowy, ryzyka dysleksji 5 i 6 latków	193	401	133
Badania związane z wyborem kierunku kształcenia	54	8	32
Ilość wydanych opinii	373	258	468
Ilość wydanych orzeczeń	157	155	228

Źródło: Dane przekazywane przez powiatowe poradnie psychologiczno-pedagogiczne do Wydziału Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Starostwa Powiatowego w Kielcach

5.2 Placówki edukacyjne

Na terenie powiatu kieleckiego istnieją różne typy placówek, w których uwzględniane są specjalne potrzeby edukacyjne dzieci i młodzieży.

Tabela nr 24. Liczba przedszkoli oraz szkół podstawowych i ponadpodstawowych, w tym z oddziałami integracyjnymi w powiecie kieleckim.

	Powiat kielecki	Województwo świętokrzyskie
Liczba przedszkoli ogółem	37	376
Liczba przedszkoli z oddziałami integracyjnymi	3	32
Liczba szkół podstawowych ogółem	117	555
Liczba szkół podstawowych z oddziałami integracyjnymi	12	32
Liczba liceów ogólnokształcących ogółem	5	131
Liczba liceów ogólnokształcących z oddziałami integracyjnymi	0	3

Źródło: opracowanie własne PCPR Kielce na podstawie Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych

Z danych Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych wynika, że 3 przedszkola oraz 12 szkół podstawowych w powiecie kieleckim posiada oddziały integracyjne. Są to wyniki korzystne na tle średniej na powiat w województwie świętokrzyskim. W powiecie kieleckim znajduje się pięć liceów ogólnokształcących, przy czym żadne z nich nie posiada oddziału integracyjnego. Warto zauważyć, że w całym województwie świętokrzyskim zaledwie 3 licea ogólnokształcące posiadają oddziały integracyjne.

Powiat Kielecki prowadzi cztery Powiatowe Zespoły Szkół:

1. Powiatowy Zespół Szkół w Bodzentynie
2. Powiatowy Zespół Szkół w Chęcinach
3. Powiatowy Zespół Szkół w Chmielniku
4. Powiatowy Zespół Szkół w Łopusznie.

Tabela nr 25. Liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym w latach 2020-2022

Nazwa szkoły	Liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym		
	2020	2021	2022
Powiatowy Zespół Szkół w Bodzentynie	4	3	5
Powiatowy Zespół Szkół w Chęcinach	2	2	5
Powiatowy Zespół Szkół w Chmielniku	0	1	3
Powiatowy Zespół Szkół w Łopusznie	6	1	5
Razem	12	7	18

Źródło: Opracowanie własne Wydziału Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Starostwa Powiatowego w Kielcach

Jak wynika z analizy danych zebranych przez Wydział Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Starostwa Powiatowego w Kielcach wszystkie szkoły Powiatu Kieleckiego wspomagają dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami. W okresie 2020-2022 daje się zauważyć wzrost liczby uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego. Poniżej przedstawiono informacje z poszczególnych gmin, na temat udzielanego wsparcia dla dzieci ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi.

Placówki oświatowe w gminach powiatu kieleckiego.

Bieliny

Tabela nr 26. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w poszczególnych placówkach szkolnych:

PLACÓWKI	z orzeczeniem o niepełnosprawności w roku szkolnym			nauczanie indywidualne w roku szkolnym		
	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2020/2021	2021/2022	2022/2023
SP W BELNIE 25	3	-	2	1	-	1

SP W HUCIE NOWEJ 48	7	6	3	0	1	0
SP W HUCIE STAREJ 25	1	-	-	1	-	-
SP W LECHOWIE 66	4	-	6	0	-	0
SP W MAKOSZYNIE 108A	4	-	5	0	-	0
SP W PORĄBKACH 1	3	3	2	1	1	0
SP IM. JANA PAWŁA II W BIELINACH ul. Partyzantów 17	13	12	15	2	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Bielinach

Bodzentyn

Na terenie Gminy Bodzentyn funkcjonują szkoły wspierające uczniów niepełnosprawnościami:

1. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bodzentynie, ul. Rynek Górny 11
2. Szkoła Podstawowa w Śniadce, Śniadka Druga 19a
3. Publiczna Szkoła Podstawowa w Leśnej, Leśna Stara Wieś 1
4. Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Psarach Starej Wsi 59
5. Szkoła Podstawowa im. Poetów Ziemi Wilkowskiej w Świętej Katarzynie, ul. Kielecka 45
6. Szkoła Podstawowa w Woli Szczygiełkowej 63
7. Zespół Szkół we Wzdole Rządowym, Stara Wieś 28.

Górno

Na terenie gminy Górno funkcjonuje Szkoła Podstawowa im. Noblistów Polskich w Leszczynach. Szkoła jest placówką publiczną z oddziałami integracyjnymi.

Szkoła udziela uczniom pomocy psychologiczno – pedagogicznej, organizuje opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi, przez dostosowanie treści programowych do indywidualnych potrzeb dzieci z różnymi dysfunkcjami rozwojowymi. Szkoła organizuje opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi uczęszczającymi do szkoły, określoną rozporządzeniem ministra

właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz zatrudnia dodatkowo nauczycieli posiadających specjalne przygotowanie, specjalistów prowadzących zajęcia rewalidacyjne. Systematycznie diagnozuje i monitoruje zachowania uczniów, podejmuje działania adaptacyjne wśród uczniów niepełnosprawnych.

Łopuszno

Wszystkie placówki edukacyjne działające na terenie gminy tj. 3 szkoły podstawowe wspierają uczniów z niepełnosprawnościami.

Miedziana Góra

Na terenie Gminy Miedziana Góra funkcjonują 3 szkoły: Zespół Szkół w Kostomłotach Drugich, Szkoła Podstawowa w Ćmińsku, Szkoła Podstawowa w Porzeczcu. We wszystkich placówkach jeżeli zaistnieje taka potrzeba są zatrudniani nauczyciele wspomagający lub współorganizujący dla uczniów z niepełnosprawnościami. Ponadto żłobek funkcjonujący na terenie gminy, jest w pełni dostosowany dla dzieci z niepełnosprawnościami. Na terenie gminy nie ma innych placówek edukacyjnych.

Mniów

Na terenie Gminy Mniów znajdują się dwie szkoły wspierające uczniów z niepełnosprawnościami:

1. Szkoła Specjalna w Wólce Kłuckiej
2. Akademickie Przedszkole Integracyjne w Wólce Kłuckiej

Nowiny

Na terenie Gminy Nowiny funkcjonuje Zespół Placówek Integracyjnych w Kowali: Przedszkole integracyjne z oddziałami integracyjnymi oraz Szkoła Podstawowa z oddziałami integracyjnymi.

Piekoszów

Na terenie gminy działa Szkoła Integracyjna w Micigoździe, do której mogą uczęszczać dzieci z niepełnosprawnościami.

Raków

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Rakowie ma tzw. nauczycieli wspomagających, którzy wspomagają uczniów z niepełnosprawnością. Ponadto w każdej szkole na terenie gminy prowadzone są zajęcia korekcyjno-kompensacyjne dla uczniów posiadających opinię lub orzeczenie z poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Strawczyn

Wszystkie placówki edukacyjne na terenie Gminy Strawczyn świadczą pomoc dzieciom niepełnosprawnym w stopniu lekkim i umiarkowanym w zakresie niepełnosprawności intelektualnej poprzez wsparcie wszelkich zajęć specjalistycznych (psycholog, pedagog, logopeda, zajęcia kompensacyjno-korekcyjne itp.). W szkołach są zatrudnieni nauczyciele współorganizujący kształcenie dla uczniów z niepełnosprawnościami.

Zagnańsk

Na terenie Gminy Zagnańsk funkcjonują następujące placówki oświatowe:

1. Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola im. Jana Pawła II w Samsonowie
2. Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Tumlinie
3. Zespół Szkoły Podstawowej Nr 2 i Przedszkola w Zagnańsku
4. Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Nauczycieli Tajnych Kompletów w Zagnańsku
5. Szkoła Podstawowa im Armii Krajowej w Kajetanowie.

Wszystkie szkoły i przedszkola wspomagają dzieci z niepełnosprawnościami. W okresie 2020-2022 do placówek edukacyjnych uczęszczało 45 dzieci z orzeczeniami o niepełnosprawności wydanymi przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności oraz 47 uczniów posiadających orzeczenia z poradni psychologiczno-pedagogicznych, którym zorganizowano zajęcia rewalidacyjne, rewalidacyjno-wychowawcze oraz dziecko w wieku przedszkolnym objęto wczesnym wspomaganie rozwoju.

Podsumowując większości gmin z powiatu kieleckiego prowadzi szkoły i przedszkola, które wspomagają dzieci z niepełnosprawnościami i organizują w miarę potrzeb zajęcia rewalidacyjne, rewalidacyjno-wychowawcze oraz obejmują dzieci wczesnym wspomaganie rozwoju.

6 DOSTĘPNOŚĆ

Ustawa o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami z dnia 19 lipca 2019 r. (Dz.U.2022.2240 t.j.) i ustawa o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych z dnia 4 kwietnia 2019 r. (Dz. U. 2023 poz. 82) nadały kierunek działaniom skierowanym na poprawę architektury, komunikacji oraz informatyzacji i dostosowaniem ich do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Osobami ze szczególnymi potrzebami są zarówno osoby z niepełnosprawnościami, jak i kobiety w ciąży, osoby starsze,

osoby z małymi dziećmi i osoby z ciężkimi bagażami. Głównym założeniem w/w ustaw jest zniwelowanie różnic i przewyższenie barier, które pokonać muszą osoby ze szczególnymi potrzebami, aby uczestniczyć we wszystkich sferach życia na zasadzie równości z innymi. Zgodnie z założeniami ustawy o zapewnianiu dostępności, wszystkie podmioty publiczne, w tym urzędy, przedszkola, szkoły, domy pomocy społecznej i poradnie, których finansowanie pochodzi przynajmniej w 50 % ze środków publicznych muszą wprowadzić przynajmniej minimalne wymagania służące zapewnianiu dostępności, które określone są w art. 6 ustawy. Wymogami w oparciu o ww. ustawy są:

- udogodnienia architektoniczne, w zakresie: zapewnienia wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych, instalacja urządzeń lub zastosowanie środków technicznych umożliwiających dostęp do wszystkich pomieszczeń oprócz pomieszczeń technicznych, umieszczenie informacji o rozkładzie pomieszczeń w budynku, w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy, umożliwienie wejścia do budynku osobie z psem asystującym, zapewnienie ewakuacji osobom ze szczególnymi potrzebami, zarówno korytarze, jak i klatki schodowe powinny być wolne od barier i zapewniać możliwość poruszania się po nich między innymi osób na wózku, osób korzystających z kul, lasek i innych pomocy ortopedycznych, osób starszych, a także osób z wózkami dziecięcymi, mających różne problemy z poruszaniem się (windy, schody, korytarze, ciągi piesze w budynku)
- zapewnienie dostępności cyfrowej, które szczegółowo omówione są w ustawie o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych i ujęte w zbiorze zasad WCAG 2.
- zapewnienie dostępności informacyjno-komunikacyjnej w zakresie: wykorzystania środków wspierających komunikowanie się, instalacji urządzeń lub środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, zapewnienie na stronie internetowej informacji o zakresie działalności podmiotu, zapewnienie na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami komunikacji w formie określonej we wniosku, zapewnienie informacji na temat tego, jakie zadania wykonuje dany podmiot w postaci nagrania w polskim języku migowym dla osób głuchych, informacji w tekście łatwym do czytania (ETR) - m.in dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, czy pliku odczytywanego maszynowo, dzięki któremu taką informację może udźwiękować osoba niewidoma.

Dostępność w tym zakresie to także umożliwienie komunikacji z podmiotem w taki sposób, jaki jest dogodny dla osoby ze szczególnymi potrzebami np. poprzez SMS czy przy użyciu usługi tłumaczenia migowego online.

Analiza stopnia zapewnienia dostępności architektonicznej i informacyjno-komunikacyjnej w budynku Starostwa Powiatowego w Kielcach oraz jednostek podległych:

Budynek Starostwa Powiatowego:

Budynek Starostwa Powiatowego w Kielcach znajduje się przy ulicy Wrzosowej 44, siedzibę tam mają również jednostki organizacyjne (Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach, Powiatowy Zarząd Dróg, Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego).

1. Budynek jest pięciokondygnacyjny, wyposażony w 3 windy, w których znajdują się przyciski z oznaczeniem w alfabecie Braille'a.
2. Na terenie parkingu znajduje się łącznie 13 miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnością ruchową lub poruszających się na wózkach inwalidzkich. Do budynku Starostwa Powiatowego w Kielcach, do którego prowadzi wejście główne od strony parkingu (drzwi rozsuwane automatycznie).
3. Przy wejściu po prawej stronie znajduje się przycisk nawołujący do pomocy osobie poruszającej się na wózku inwalidzkim. Wejście to jest jednocześnie wejściem służbowym.
4. Szerokość korytarzy oraz drzwi pozwala na swobodne poruszanie się osób z dysfunkcjami ruchowymi. W budynku nie ma progów, drzwi są odpowiedniej szerokości.
5. Toalety dla osób niepełnosprawnych są dostępne i mieszczą się na każdym piętrze budynku, wyposażone są w system wzywania pomocy.
6. Ponadto na poziomie 0 znajduje się pomieszczenie dla matki i dziecka z przewijakiem i toaletą.
7. PCPR dysponuje urządzeniami do obsługi osób słabosłyszących i niewidomych w szczególności pętlę indukcyjną oraz urządzenie lektorskie z funkcją powiększalnika.

Budynek, w którym w trakcie realizacji programu Świętokrzyskie dla Ukrainy mieściło się Centrum Pomocy Uchodźcom (CPU):

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach utworzyło w swoich strukturach CPU, miejsce koordynacji wszystkich form wsparcia realizowanych w ramach projektu współfinansowanego ze środków unijnych.

1. CPU znajduje się w lokalu 7, na 3 piętrze czterokondygnacyjnego budynku przy ul. Okrzei 18 w Kielcach.
2. Przed budynkiem znajduje się parking, z którego bezpośrednio prowadzi podjazd dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.
3. Drzwi skrzydłowe bez automatycznych siłowników.
4. W budynku znajduje się winda wyposażona w przyciski w alfabecie Braille'a
5. Szerokości ciągów komunikacyjnych budynku oraz windy osobowej zapewniają dostęp osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach do wszystkich części obiektu.
6. Bezpośrednio w lokalu, szerokość drzwi i wielkość pomieszczeń umożliwiają swobodne poruszanie się osoby na wózku inwalidzkim. Ponadto toaleta jest częściowo dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, wyposażona jest w uchwyt. Zakupiono powiększalnik oraz pętlę indukcyjną.

Budynek Powiatowego Urzędu Pracy:

Budynek, w którym znajduje się siedziba Powiatowego Urzędu Pracy w Kielcach przystosowany jest do obsługi osób niepełnosprawnych ruchowo.

1. Wjazd do budynku z poziomu zerowego. Budynek jest lokalem 1 piętrowym. Do głównego wejścia należy się kierować przez bramę wjazdową, ok. 3 metrów od ulicy Kolberga, wejście do budynku bez barier architektonicznych z poziomu przyziemia (drzwi otwierane automatycznie). Przy drzwiach umieszczony jest domofon przy użyciu którego można przywołać pracownika Punktu Obsługi Klienta.
2. Informacja o rozkładzie pomieszczeń w budynku jest zapewniona w sposób wizualny i głosowy (tablice informacyjne oraz stała obsługa przez pracownika Punktu Obsługi Klienta). Dla osób na wózkach dostępne są pomieszczenia na parterze: hala rejestracyjna oraz większość pomieszczeń biurowych w tym pok. nr 7 w którym obsługiwane są osoby z niepełnosprawnością (z wyłączeniem jednego korytarza do którego dostęp jest utrudniony z powodu schodów - trzy stopnie) .
3. W budynku nie ma windy ani podjazdów dla wózków/łazików, przy schodach zamontowane są poręcze. Krawędzie schodów są oznaczone za pomocą kontrastowego pasa.
4. Toalety dla osób niepełnosprawnych (częściowo dostosowane w drążki podtrzymujące) znajdują się na parterze. W budynku nie ma pętli indukcyjnej i oznaczeń w alfabecie Braille'a.

5. Dla osób na wózkach dostępne są pomieszczenia na parterze. Po zawiadomieniu przez osobę wnioskującą o konieczności obsługi klienta z niepełnosprawnością ruchową pracownicy z wyższej kondygnacji schodzą do klienta. Na schodach zamontowane są poręcze.
6. W budynku Urzędu można skorzystać z przenośnej pętli indukcyjnej oraz lupy - stojącego szkła do czytania.
7. Przed budynkiem wyznaczono 2 miejsca parkingowe dla samochodów osób niepełnosprawnych.

Budynek Powiatowego Centrum Usług Medycznych (PCUM)

PCUM znajduje się w Kielcach przy ul. Żelaznej 35. Budynek dostosowano poprzez:

1. Montaż systemu przywoławczego pracownika.
2. Oznaczenie wejść do budynków oraz windy.
3. Oznaczenie pierwszego i ostatniego stopnia schodów w biegu w sposób kontrastowy.
4. Zainstalowanie w windzie osobowej modułu informacji głosowej oraz pulpitu z elementami w alfabecie Braille'a
5. Wybrukowanie i oznakowanie miejsca postojowego dla rodziny z dziećmi.
6. Zakup elektronicznego kiosku informatycznego - urządzenia do przekazywania informacji w formie głosowej.
7. Instalacja nakładek informacyjnych na poręcze w alfabecie Braille'a.

Budynek Świętokrzyskiego Centrum Matki i Noworodka

1. Wejście do szpitala posiada podjazdy i jest przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Przy bramie na Portierni znajduje się oznakowany Punkt Informacyjny dla osób ze szczególnymi potrzebami.
2. Budynki szpitalne wyposażone są w tabliczki informacyjne, lokalizujące konkretne oddziały, poradnie i inne jednostki organizacyjne.
3. Komunikacja zewnętrzna w Szpitalu dostępna jest z poziomu „0” lub za pomocą windy zewnętrznej, a komunikacja wewnętrzna dostępna jest korytarzami, schodami, podjazdami i windą.
4. Na placu szpitalnym wyznaczone i oznakowane jest miejsce parkingowe dla osoby niepełnosprawnej oraz dla rodziny z dzieckiem.
5. W Izbie Przyjęć i poczekalniach do poradni specjalistycznych dostępne jest miejsce odpoczynku.

6. Łazienki i węzły WC dostosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych.

7. Dla osób słabo widzących na klatkach schodowych oznakowane są w sposób kontrastowy pierwsze i ostatnie stopnie schodowe, a poręcze wyposażone są w tabliczki z informacjami w alfabecie Braille'a.

Budynek Powiatowego Szpitala w Chmielniku

Administracja budynku Szpitala znajduje się w budynku głównym Szpitala na parterze. Wjazd do budynku nie posiada progów i umożliwia wjazd osób niepełnosprawnych. Przestrzenie komunikacyjne w budynku są wolne od barier. Sale chorych znajdują się na parterze oraz na piętrze. Wjazd do sal na piętrze umożliwiają dwie windy wewnętrzne. Schody w budynku posiadają odpowiednią szerokość i barierki po obu stronach. Szerokość korytarzy dostosowana jest do poruszania się osób na wózkach. Wszystkie pomieszczenia (w tym łazienki) dostosowane są do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Piekoszowie mieści się w budynku, Zespołu Placówek Oświatowych w Piekoszowie, ul. Częstochowska 110.

1. Do Poradni prowadzi jedno wejście (wejście główne ZPO w Piekoszowie).
2. Do budynku prowadzi wejście z podjazdem dla niepełnosprawnych.
3. Sekretariat Poradni mieści się na parterze, a gabinety na I piętrze.
4. Szerokość korytarzy i drzwi do pomieszczeń zapewnia swobodne przemieszczanie się osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach.
5. Przy wejściu głównym jest portiernia, w związku z tym istnieje możliwość przywołania pracownika Poradni.
6. Do budynku i wszystkich jego pomieszczeń można wejść z psem asystującym i psem przewodnikiem.

Gabinet i Sala Integracji Sensorycznej oraz Doświadczania Świata Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Piekoszowie mieści się w budynku Powiatowego Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Podzamczu, Podzamcze 46, pawilon nr 2, 26-060 Chęciny.

1. Do gabinetu i sal prowadzi jedno wejście (wejście główne PMOW w Podzamczu).
2. Do budynku prowadzi wejście z podjazdem dla osób niepełnosprawnych.
3. Gabinet oraz sale mieszczą się na parterze.

4. Szerokości korytarzy i drzwi pomieszczeń zapewnia swobodne przemieszczanie się osób niepełnosprawnych poruszających się na wózku.
5. Przy wejściu głównym jest portiernia, w związku z tym istnieje możliwość przywołania pracownika Poradni.
6. Do budynku i wszystkich jego pomieszczeń można wejść z psem asystującym i psem przewodnikiem.
7. W budynku jest toaleta dla niepełnosprawnych.

Budynek Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Bodzentynie mieści się przy ul. Wolności 1A

1. Poradnia zlokalizowana jest na parterze.
2. Do budynku prowadzi wejście z podjazdem dla niepełnosprawnych.
3. Szerokość korytarzy i drzwi do pomieszczeń zapewnia swobodne przemieszczanie się osób poruszających się na wózkach.
4. W budynku jest toaleta dla niepełnosprawnych.
5. Toaleta dla niepełnosprawnych nie jest wyposażona w system wzywania pomocy.
6. Dwóch logopedów ukończyło Kurs polskiego języka migowego – poziom podstawowy.

Powiatowa Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Chmielniku mieści się w budynku Powiatowego Zespołu Szkół w Chmielniku przy ul. Furmańska 1A,

1. Do budynku Poradni w Chmielniku prowadzi główne wejście z ulicy Furmańskiej 1A. Prowadzą do niego schody oraz podjazd dla niepełnosprawnych.
2. Szerokość drzwi wejściowych do Poradni zapewnia wjazd osób na wózkach.
3. Do gabinetów prowadzą szerokie korytarze, które zapewniają swobodne przemieszczanie się osób niepełnosprawnych – poruszających się na wózkach.
4. W budynku znajduje się toaleta dla osób niepełnosprawnych.

Budynek Powiatowego Zespołu Szkół w Bodzentynie, ul. Suchedniowska 6

Wyznaczono miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych.

Budynek Powiatowego Zespołu Szkół w Chęcinach znajduje się przy ulicy Białego Zagłębia 1

1. Na terenie szkoły są miejsca parkingowe oznaczone jako miejsca dla osób niepełnosprawnych
2. W budynku na każdym poziomie (parter, 1 piętro i 2 piętro) znajduje się szeroki korytarz.

3. Osobami oddelegowanymi do udzielania informacji przy wejściu głównym są pracownicy obsługi oraz pracownicy sekretariatu szkoły.

4. W istotnych punktach umieszczono tablice informacyjne w kontrastowych kolorach.

Budynek Powiatowego Zespołu Szkół w Łopusznie, ul. Kasztanowa 39

1. W obiekcie jest podjazd dla osób niepełnosprawnych, odpowiedniej szerokości, występują poręcze po obu stronach.
2. Wejście jest dostępne dla niepełnosprawnych poruszających się na wózkach.
3. Wyjście i korytarze w szkole są dostatecznie szerokie.
4. Jest wydzielone i oznaczone 1 miejsce postojowe dla osób niepełnosprawnych.
5. W budynku jest winda dostosowana dla osób niepełnosprawnych.
6. Na każdej kondygnacji jest toaleta dostosowana dla osób niepełnosprawnych (łącznie 3).
7. Drzwi są dostosowane do poruszania się osób na wózku (drzwi bezprogowe). Wszystkie schody są z antypoślizgową nawierzchnią.
8. Zorganizowana jest obsługa osób niepełnosprawnych tylko na poziomie 0 (odpowiednio przygotowane miejsce, dostęp do wody, komputera).
9. Osobami oddelegowanymi do udzielania informacji przy wejściu głównym są pracownicy obsługi oraz pracownicy sekretariatu szkoły.

Budynek Powiatowego Zespołu Szkół w Chmielniku znajduje się przy ulicy Adolfa Dygasińskiego 11

1. Na terenie szkoły są miejsca parkingowe, ale brak jest oznaczonych miejsc dla osób niepełnosprawnych.
2. W budynku na każdym poziomie (parter, 1 piętro i 2 piętro) znajduje się szeroki korytarz.
3. Osobami oddelegowanymi do udzielania informacji przy wejściu głównym są pracownicy obsługi oraz pracownicy sekretariatu szkoły.

Budynek Powiatowego Szkolnego Schroniska Młodzieżowego, ul. Białego Zagłębia 1, 26-060 Chęciny.

Budynek niedostosowany

Filia Nr 1 Powiatowego Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Chęcinach, ul. Wolności 1A, 26-010 Bodzentyn

Budynek niedostosowany

Filia Nr 2 Powiatowego Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Chęcinach,

ul. Zapłotnia 1A, 26-025 Łągów

Przed budynkiem są wyznaczone miejsca parkingowe dla niepełnosprawnych.

**Filia Nr 3 Powiatowego Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Chęcinach,
Mąchocice Scholasteria 56, 26-001 Masłów**

1. W części szkolnej budynku znajduje się winda umożliwiająca transport osób niepełnosprawnych do głównej części schroniska, która znajduje się na II piętrze.
2. W budynku znajduje się 1 pokój z toaletą dla niepełnosprawnych;

**Filia Nr 4 Powiatowego Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Chęcinach,
ul. Świętokrzyska 61, 26-006 Nowa Słupia**

Przed budynkiem są wyznaczone miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych.

Dom Pomocy Społecznej w Zgórsku

1. Na terenie Domu Pomocy Społecznej w Zgórsku znajdują się:

- kompleks 8 pawilonów parterowych połączonych łącznikiem. Każdy pawilon ma osobne wejście z zewnątrz z podjazdem dla osób niepełnosprawnych,
- 3 pawilony parterowe wolnostojące każdy po 2 wejścia z podjazdem dla osób niepełnosprawnych,
- 3 pawilony w tym WTZ jednopiętrowe. Każdy z nich posiada 3 niezależne wejścia z podjazdami. W każdym z nich znajduje się winda (przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych)

Wszystkie budynki dostosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych. Teren DPS ogrodzony z 3 bramami wjazdowymi (w tym 1 regulowana elektrycznie). Dostęp do ogrodu, ścieżki spacerowe i parking bez barier architektonicznych.

2. Dostosowanie korytarzy, schodów i wind

W w/w budynkach znajdują się windy wyposażone w panele z informacją w alfabecie Braille'a, przycisk Zero jest odznaczony kolorem, w windzie zainstalowano łączność telefoniczną z Dyżurką pielęgniarek. Windy posiadają wyświetlacz pokazujący numer piętra. Toalety dla osób niepełnosprawnych znajdują się na wszystkich piętrach budynkach na holach ogólnodostępnych. Wszystkie piętra w budynkach są dostępne dla osób niepełnosprawnych. Budynek wyposażony jest w schody zabezpieczone barierkami.

3. Informacja o rozkładzie pomieszczeń w budynku zapewniona jest w sposób wizualny (tablice informacyjne).

4. Informacje o miejscu i sposobie korzystania z miejsc parkingowych wyznaczonych dla osób niepełnosprawnych.

Między bramą wjazdową elektryczną a budynkiem administracji znajduje się ogólnodostępny parking z dwoma wydzielonymi miejscami dla osób niepełnosprawnych. Na parking prowadzi wjazd z bramy głównej bez barier architektonicznych.

Budynki Domu Pomocy Społecznej w Łagiewnikach, Łagiewniki 73, 26 – 020 Chmielnik

1. Budynek administracji umiejscowiony jest poza ogrodzeniem dps, jest dwukondygnacyjny. Przed wejściem do budynku znajdują się schody oraz podjazd zewnętrzny (prowadzący do wejścia głównego) zabezpieczony barierką.

2. Przed wejściem znajduje się przycisk (dzwonek) umożliwiający wezwanie pracownika.

3. Ciągi wewnętrzne mają odpowiednią szerokość do poruszania się osób na wózkach.

4. Pomieszczenia do przyjmowania klientów usytuowane są na jednym poziomie.

5. Toaleta przystosowana jest do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

6. Przed główną bramą DPS znajduje się parking, na którym wyznaczono dwa miejsca postojowe dla osób z niepełnosprawnością oraz parking dla rodzica z dzieckiem.

Budynki mieszkalne DPS.

1. Pokoje mieszkalne rozmieszczone są w czterech budynkach wielokondygnacyjnych, w których również znajdują się pokoje dziennego pobytu i stołówki.

2. Przed wejściem do każdego budynku znajdują się schody oraz podjazd zewnętrzny (prowadzący do wejścia głównego) zabezpieczony barierką.

3. Drzwi w budynkach oraz ciągi wewnętrzne mają szerokość dostosowaną do poruszania się osób na wózkach.

4. Pomieszczenia (w tym łazienki) dostosowane są do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

5. Na poszczególne kondygnacje prowadzą klatki schodowe z podwójnymi poręczami.

6. We wszystkich budynkach znajdują się windy wewnętrzne łączące kondygnacje. Windy posiadają przyciski oznaczone alfabetem Braille'a.

Sale terapii zajęciowej znajdują się w dwóch osobnych budynkach.

1. Do jednego z budynków prowadzą schody oraz podjazd zewnętrzny (prowadzący do wejścia głównego) zabezpieczony barierką.

2. Sala zajęciowa oraz toalety dostosowane są do osób z niepełnosprawnością.

3. Drugi budynek jest parterowy.

Informacje dotyczące dostępności urzędów uzyskane z poszczególnych gmin:

Gmina Bieliny:

Dostępność architektoniczna Urzędu Gminy:

- Do budynku prowadzą 3 wejścia, od strony frontowej (zachodniej) wejście główne oraz dwa wejścia bocznej (od strony wschodniej). Do wszystkich wejść prowadzą schody. Przy schodach do wejścia głównego usytuowany jest podjazd dla wózków.
- Dla osób na wózkach dostępny jest tylko korytarz i pomieszczenia na parterze. W budynku nie ma windy.
- Toaleta dla osób z niepełnosprawnościami znajduje się na parterze.
- Przed budynkiem wyznaczono 2 miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami.

Miasto i Gmina Bodzentyn:

Urząd Gminy Bodzentyn w ramach zrealizowanych działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami wybudował podjazd w budynku Urzędu Miasta i Gminy Bodzentyn.

Miasto i Gmina Chmielnik:

Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielniku: Do głównego budynku prowadzą schody, obok których znajduje się podjazd dla wózków inwalidzkich. Przy drzwiach wejściowych zamontowany jest dzwonek w celu przywołania pracowników Ośrodka przez osoby z dysfunkcją narządu ruchu. Pracownicy Ośrodka zapewniają obsługę tych osób na poziomie parteru.

Urząd Miasta i Gminy w Chmielniku:

Do budynku prowadzą dwa wejścia główne, oba wejścia są dostępne dla niepełnosprawnych poruszających się na wózkach. Szerokości przejść wewnątrz budynku oraz dźwig osobowy komunikujące parter z pozostałymi kondygnacjami zapewniają dostęp osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach do wszystkich części obiektu. W budynku dźwig osobowy wyposażony jest w przyciski z oznaczeniem w alfabecie Braille'a. Na każdym piętrze znajdują się toalety dla osób niepełnosprawnych.

Miasto i Gmina Daleszyce:

Placówki użyteczności publicznej tj. szkoły, przychodnie, Urząd Gminy oraz jednostki samorządowe są przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Gmina Górno:

Do budynku Urzędu prowadzą 2 wejścia, od strony frontowej (południowej) wejście główne oraz wejście bocznej (od strony zachodniej). Do obu wejść prowadzą schody. Przy schodach do wejścia bocznego usytuowany jest podjazd dla wózków.

Gminne Centrum Informacji (GCI) znajduje się po lewej stronie za wejściem głównym. Do GCI może samodzielnie podejść osoba na wózku. Dla osób na wózkach dostępny jest tylko korytarz i pomieszczenia na parterze. W budynku nie ma windy. Toaleta dla osób z niepełnosprawnościami znajduje się na parterze, po lewej stronie od wejścia bocznego. Przed budynkiem wyznaczono 2 miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami.

Miasto i Gmina Łągów:

Urząd Miasta i Gminy Łągów jest dostosowany do obsługi osób z niepełnosprawnościami, wyposażony jest w windę do przewozu osób niepełnosprawnych, rampy podjazdowe dla wózków inwalidzkich oraz oznakowania dla osób słabowidzących.

Miasto i Gmina Łopuszno:

W instytucjach publicznych wyznaczone są pokoje na parterach, w których przyjmowane są osoby z niepełnosprawnościami. Niepełnosprawni mogą załatwiać sprawy w formie elektronicznej lub zgłaszać potrzebę uzyskania pomocy telefonicznie kontaktując się z pracownikiem.

Gmina Miedziana Góra:

Wejście do budynku urzędu od strony ul. Urzędniczej posiada pochylnię dla wózków inwalidzkich. Przed budynkiem znajduje się wyznaczone stanowisko parkingowe dla osób niepełnosprawnych. Toaleta dla niepełnosprawnych znajduje się na parterze budynku obok Biura Obsługi Interesantów. Podstopnice biegów schodowych (pierwszy i ostatni stopień) oznaczono kontrastowymi barwami. Wszelkich informacji dostępności dla osób z niepełnosprawnościami udzielają pracownicy Biura Obsługi Interesantów (na parterze budynku). Istnieje możliwość wezwania pracownika danego Referatu do omówienia sposobu załatwienia sprawy w wyznaczonym do tego miejscu na parterze budynku.

Miasto i Gmina Morawica:

Budynki Urzędu są dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Gmina Mniów:

Urząd Gminy Mniów posiada 1 miejsce parkingowe przeznaczone dla osoby niepełnosprawnej, wejście główne wyposażono w dodatkową pochylnię oraz poszerzone drzwi do 98cm. W środku budynku znajduje się toaleta dla osób z niepełnosprawnością, winda łącząca 2 piętra która posiada telefon alarmowy oraz informację głosową dla osób niewidomych i słabosłyszących. Wejścia do pokoi oraz łazienek zostały oznaczone w tabliczkach w języku Braille'a.

Gmina Nowiny:

Budynki Urzędu Gminy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Gminnego Ośrodka Kultury posiadają podjazd dla wózków, windy wewnątrz budynków.

Miasto i Gmina Piekoszów:

Budynek tut. Ośrodka jest piętrowy, do budynku doprowadzony jest podjazd dla osób niepełnosprawnych, na parterze zamontowany jest dzwonek dla osób z trudnościami poruszaniu się, które nie mogą dostać się na piętro a wymagają pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, wówczas pracownik z odpowiedniego działu schodzi w celu udzielenia pomocy. Na parterze znajdują się również łazienka dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Po obu stronach schodów zamontowane są barierki, na pierwszym i ostatnim stopniu kontrastowo zaznaczone są taśmą żółto-czarną. Ponadto tut. Ośrodek posiada pętlę indukcyjną w celu obsługi osób słabosłyszących.

Miasto i Gmina Pierzchnica:

Dostępność urzędu do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami:

- podjazd dla osób niepełnosprawnych do budynku;
- domofon przywołujący pracownika urzędu zlokalizowany na parterze budynku z uwagi na brak możliwości zainstalowania windy
- dostępność cyfrowa strony internetowej

Gmina Raków:

Urząd jest częściowo dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych (tj. posiada podjazd dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, strona internetowa spełnia wymogi w zakresie dostępności z wyjątkiem napisów audiowizualnych. Gmina posiada samochód dostosowany do osób niepełnosprawnych.

Gmina Strawczyn:

Przy Urzędzie Gminy znajduje się zewnętrzna winda dla osób z niepełnosprawnościami umożliwiającą wjazd do budynku i poruszanie się między kondygnacjami (w windzie znajdują się przyciski posiadające oznaczenie w alfabecie Braille'a). Przy budynku znajdują się dwa wyznaczone miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych. W budynku Urzędu Gminy jak i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej znajdują się toalety dla niepełnosprawnych. Przy wejściu do budynku GOPS usytuowany jest podjazd dla osób z niepełnosprawnościami.

Gmina Zagnańsk:

Urząd Gminy Zagnańsk zapewnia dostępność dla osób niepełnosprawnych w formie podjazdów oraz pętli indukcyjnej.

7 EWALUACJA REALIZACJI CELÓW POPRZEDNIEGO PROGRAMU

Głównym celem realizacji „Powiatowego Programu Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami w Powiecie Kieleckim na lata 2021 – 2023” było wzmocnienie uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym poprzez zapewnienie optymalnych warunków sprzyjających aktywizacji społeczno – zawodowej.

Zrealizowane zostały zadania uwzględnione w programie przy udziale środków PFRON, Funduszu Solidarnościowego oraz Unii Europejskiej. Miały one na celu wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Zostały podjęte działania w kierunku zwiększenia możliwości samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością poprzez rehabilitację społeczną. Dzięki programowi „Aktywny samorząd” Moduł II pomoc otrzymały osoby z niepełnosprawnościami w postaci dofinansowania kosztów nauki na poziomie wyższym. Kształtowane były umiejętności w zakresie pełnienia ról społecznych poprzez wydawanie i dystrybucję broszur czy ulotek dotyczących uprawnień osób z niepełnosprawnościami. Został wydany informator dla osób z niepełnosprawnościami, który stanowi kompendium wiedzy. Jest to ważny aspekt wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami, ponieważ opublikowanie w/w informatora umożliwiło zdobycie informacji m.in. praw i uprawnień przysługujących ON. Ponadto na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie umieszczano filmy w Polskim Języku Migowym przedstawiające istotne wiadomości w zakresie działań na rzecz osób

z niepełnosprawnościami. Stale prowadzone było poradnictwo specjalistyczne, w tym psychologiczne, interwencji kryzysowej i prawne.

Wskaźniki:

Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie ze środków PFRON w 2021 roku wyniosła 715 osób, w 2022 roku kształtowała się na poziomie 821 osób.

Liczba osób niepełnosprawnych, które uzyskały dofinansowanie z programu Aktywny Samorząd wynosiła: w 2021 roku 498 osób, w 2022 roku 264 osoby.

Liczba studentów otrzymujących pomoc finansową do edukacji wyniosła w 2021 roku – 136 osób, w 2022 roku 141 osób.

Liczba osób niepełnosprawnych, które uczestniczyły w projektach współfinansowanych ze środków UE: 2021 rok – 319, w 2022 – wyniosła 0.

Zwiększony został dostęp do usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych, opiekuńczych i asystenckich poprzez organizowanie wyjazdów aktywizacyjnych, połączonych z rehabilitacją społeczną i zawodową, utworzono wypożyczalnię sprzętu ortopedycznego oraz organizowano wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin. Zapewniono różnorodne formy opieki, służące szeroko rozumianej aktywizacji m.in. usługi asystenta osoby niepełnosprawnej. Dostosowano przestrzeń do potrzeb osób z niepełnosprawnościami poprzez likwidację barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej oraz barier transportowych dzięki czemu zapewniono możliwość swobodnego przemieszczania się osób z niepełnosprawnościami.

Liczba osób objętych rehabilitacją ze środków UE: 2021- 26 osób , 2022 – 0 osób.

Liczba osób objętych usługami asystent osoby niepełnosprawnej środki UE/budżet państwa wyniosła: 2021 roku – 76 i 2022 roku – 90 osób.

Liczba udzielonych porad dla osób niepełnosprawnych w latach 2021 – 102 osób i 2022 – 0 osób.

Liczba osób korzystających z opieki wytchnieniowej w roku 2021 wyniosła 119 osób.

Liczba instytucji, w których zlikwidowano bariery wyniosła 2021 roku – 1 szt. oraz 2022 roku - 1 szt.

Liczba zakupionych pojazdów dla osób niepełnosprawnych – 2021 rok – 4 pojazdy, w 2022 roku – 5 pojazdów.

Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z dowozu wyniosła: 2021 roku- 96 osób i 2022 roku – 68 osób.

Liczba uczestników wtz, którzy podjęli zatrudnienie w 2021 roku wyniosła 2 osoby a w 2022 roku wyniosła – 0 osób.

Analizując zakres potrzeb osób z niepełnosprawnościami i podmiotów realizujących zadania na ich rzecz wskazane jest: kontynuowanie zadań w zakresie likwidacji barier w dostępie do budynków i przestrzeni publicznej oraz realizacja kompleksowego wsparcia rehabilitacji dla osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia, np.: usług asystenta, rehabilitacji medycznej, integracji społecznej, aktywizacji zawodowej.

8 ANALIZA SWOT W ZAKRESIE REHABILITACJI OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Podstawą do opracowania programu działań na rzecz osób z niepełnosprawnością było dokonanie analizy mocnych i słabych stron występowania problemów tych osób, określając stan dotychczasowy w otoczeniu zewnętrznym i wewnętrznym oraz sposoby rozwiązywania problemów.

Dla potrzeb niniejszego dokumentu zastosowano tabelaryczne ujęcie analizy SWOT. Wybór dziedzin poddanych analizie jest powiązany z obszarami, planowania strategicznego zawartymi w przedmiotowym dokumencie.

Tabela nr 27. Analiza SWOT w zakresie rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">• Poszerzanie zaplecza instytucjonalnego działającego na rzecz osób z niepełnosprawnościami. (WTZ, ŚDS, ZAZ, DPS itp.)• Współpraca instytucji samorządowych z pozarządowymi w zakresie wsparcia inicjatyw na rzecz osób z niepełnosprawnościami.	<ul style="list-style-type: none">• Brak kompleksowej diagnozy potrzeb w obszarze pomocy osobom z niepełnosprawnościami i ich rodzinom,• Istniejące bariery społeczne, w tym kulturowe i mentalnościowe, utrudniające integrację społeczną osób z niepełnosprawnościami.

- Zwiększona aktywność instytucji w działaniach na rzecz osób z niepełnosprawnościami.
- Dobrze wykształcona i stale doszkalająca się kadra pracowników pomocy społecznej realizująca zadania dla osób z niepełnosprawnościami.
- Zapewnienie wsparcia specjalistycznego dla osób z niepełnosprawnościami w tym.: porady psychologa i radcy prawnego.
- Rozwój bezpłatnych wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego np.: przy ops oraz Powiatowym Centrum Usług Medycznych w Kielcach oraz w wybranych gminach.
- Wydatkowanie 100 % środków PFRON przydzielonych na realizację zadań powiatu z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
- Likwidowanie barier funkcjonalnych w obiektach użyteczności publicznej np.: szkołach, urzędach
- Niewystarczająca ilość działań zmniejszających uzależnienie osób niepełnosprawnych od pomocy i opieki rodziny (asystent osobisty, usługi opiekuńcze i specjalistyczne, wolontariat, ośrodki wsparcia dziennego, WTZ, ŚDS, hostele, mieszkania chronione).
- Zbyt mała dostępność do specjalistycznej opieki medycznej i rehabilitacji; bariery architektoniczne, urbanistyczne, transportowe i edukacyjne.
- Przypadki dyskryminowania osób z niepełnosprawnościami na otwartym rynku pracy.
- Trudności w znalezieniu pracy i utrzymaniu odpowiednich więzi społecznych i rodzinnych
- Brak samodzielności ekonomicznej osób niepełnosprawnych przekładający się na obciążenie systemu pomocy socjalnej i ubezpieczeń społecznych
- Marginalizacja problemów osób z niepełnosprawnościami intelektualnymi i z zaburzeniami psychicznymi.
- Niewystarczające środki finansowe w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami.
- Ograniczona dostępność do wczesnej interwencji gwarantującej kompleksową diagnozę dziecka z niepełnosprawnościami i zagrożonego niepełnosprawnością.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Podejmowanie działań podnoszących świadomość społeczną w zakresie praw i uprawnień osób z niepełnosprawnościami przez instytucje różnego szczebla. • Zwiększająca się świadomość osób z niepełnosprawnościami dotycząca możliwości aktywnego działania na wielu płaszczyznach życia społecznego i zawodowego przejawiająca się w działalności organizacji pozarządowych. • Podejmowanie działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami problemów przez lokalne władze. • Realizacja przez PCPR programów ze środków z zewnętrznych oraz na rzecz osób z niepełnosprawnościami we współpracy z trzecim sektorem. • Rozwój technologii wspierających i ułatwiających funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami i łatwość w ich użytkowaniu. • Powstawanie nowych instrumentów indywidualnej pomocy finansowej dla osób z niepełnosprawnościami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska świadomość osób z niepełnosprawnościami na temat swoich uprawnień i przysługujących praw. • Niski poziom aktywizacji zawodowej w WTZ • Starzenie się społeczeństwa, a tym samym wzrastająca liczba osób z niepełnosprawnościami w wieku poprodukcyjnym. • Wzrost potrzeb socjalno-bytowych osób z niepełnosprawnościami. • Niewystarczające środki PFRON na realizację wszystkich potrzeb osób niepełnosprawnych z zakresu zadań rehabilitacji zawodowej i społecznej. • Ubożenie społeczeństwa, niski poziom życia osób starszych i osób z niepełnosprawnościami • Niski poziom wykształcenia osób z niepełnosprawnościami utrudniający podjęcie zatrudnienia. • Wypalenie zawodowe osób udzielających wsparcia osobom z niepełnosprawnościami. • Długi czas oczekiwania na leczenie specjalistyczne i usługi rehabilitacyjne

- Przeznaczenie środków finansowych na programy wspierające zwiększanie samodzielności osób z niepełnosprawnościami na szczeblu centralnym.
- Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób z niepełnosprawnościami .

9 POTRZEBY I PLANY W ZAKRESIE DZIAŁALNOŚCI NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI GMIN

Poniżej zgłoszone przez gminy potrzeby i plany w zakresie ich działalności na rzecz osób z niepełnosprawnościami

- **Gmina Bieliny:**
 - utworzenie placówki zapewniającej całodobową opiekę osób niepełnosprawnych (szczególnie po pobycie w szpitalu)
 - zajęcia z fizjoterapeutą, rehabilitacja fizyczna, rehabilitacja domowa.
 - możliwość skorzystania z usługi: pielęgniarstwa długoterminowego
 - wsparcie psychologiczne
 - zajęcia rehabilitacyjne min. na basenie
 - uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych
 - likwidacji barier architektonicznych tj. dostosowanie urzędu -winda.
 - możliwość udziału w kursie języka migowego
 - edukacja (Osoby z niepełnosprawnością intelektualną mogą mieć problem z pisaniem i czytaniem. Nawet, jeśli osoba umie czytać, nie znaczy to, że rozumie tekst.) Osoby z niepełnosprawnością intelektualną od momentu wejścia do instytucji mogą się czuć zagubione i zdezorientowane. Ich zachowanie może być odbierane jako „dziwne”. Personel instytucji powinien brać udział w szkoleniach dotyczących obsługi klientów ze szczególnymi potrzebami.
 - Osoby chore psychicznie mogą mieć problem kiedy przebywają w zatłoczonym pomieszczeniu. Wynika to z lęku przed wizytą w nowym miejscu. Lęk może powodować zachowania nieadekwatne do sytuacji. Dobrym rozwiązaniem będzie zapewnienie

dodatkowego pomieszczenia, w którym osoba o specjalnych potrzebach będzie mogła wypełnić dokumenty i porozmawiać z pracownikiem urzędu.

- **Miasto i Gmina Bodzentyn:**

W zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami w gminie Bodzentyn potrzebne jest dostosowanie budynków instytucji publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, tj. np. budowa windy w budynku Urzędu Miasta i Gminy Bodzentyn.

- **Miasto i Gmina Chmielnik:**

Potrzebami gminy w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia w kolejnych latach będzie przede wszystkim oferta placówek działających na rzecz osób niepełnosprawnych, umożliwiającą im pozostanie i funkcjonowanie w lokalnej społeczności. Realizacja usług w miejscu zamieszkania osoby starszej i niepełnosprawnej w celu ograniczenia wydatków na dps i zachowania maksymalnej niezależności przez osoby z niepełnosprawnościami.

- **Gmina Górno:**

Gmina Górno w kolejnych latach planuje dalszy rozwój infrastruktury na rzecz osób z niepełnosprawnościami: dostosowywanie kolejnych budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Podejmowanie dalszych działań w zakresie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i komunikacyjnych. Ponadto planuje się zwiększenie potencjału usług opiekuńczych poprzez aplikowanie o środki finansowe na ten cel, a także kontynuację realizacji programów dla osób niesamodzielnych i z niepełnosprawnościami

- **Miasto i Gmina Łąków:**

W kolejnych latach istnieje potrzeba dalszej realizacji usług asystentury osobistej dla osób niepełnosprawnych również wsparcia w formie świadczenia usług pielęgniarstwa środowiskowego i długoterminowej, ponieważ zapotrzebowanie na tego typu usługi dla osób z niepełnosprawnościami z roku na rok jest coraz większe.

- **Miasto i Gmina Łopuszno:**

Zakup busa dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz dostosowanie infrastruktury publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych.

- **Gmina Miedziana Góra:**

Na terenie Gminy Miedziana Góra jest konieczność utworzenia placówki pobytu dziennego typu ŚDS lub W TZ, duża ilość osób z niepełnosprawnościami z terenu gminy dojeżdża do ościennych miejscowości do tego typu placówek.

- **Miasto i Gmina Morawica:**

Dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (schodolazy, podjazdy itp.); otwarcie Samorządowego Centrum Opiekuńczo Mieszkalnego dla osób niepełnosprawnych.

- **Gmina Mniów:**

Osoby z niepełnosprawnościami z terenu Gminy Mniów wskazują w głównej mierze na potrzebę lepszego oraz szybszego i domowego dostępu do rehabilitacji zdrowotnej. Ponadto wskazują na potrzebę integracji ze środowiskiem co koreluje z potrzebą kontaktów z osobami o podobnych problemach oraz kontaktami z rodziną i społeczeństwem. Na terenie Gminy Mniów występuje również potrzeba dalszego dostosowania miejsc użyteczności publicznej do możliwości psychomotorycznych osób z niepełnosprawnościami min.: windy w Gminnym Ośrodku Zdrowia. Osoby z niepełnosprawnościami wskazują potrzebę zwiększenia miejsc w programach między innymi asystent osobisty osoby niepełnosprawnej oraz opieka wytchnieniowa. Niepełnosprawni również wykazują większe zapotrzebowanie na sprzęt rehabilitacyjny.

- **Miasto i Gmina Nowa Słupia:**

Zainteresowanie wsparciem z zakresu zadań w obszarze infrastruktury m.in. dostosowaniem budynków do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

- **Gmina Nowiny:**

Potrzeby Gminy Nowiny w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami nadal są duże. Wprowadzane są Lokalne Systemy Wsparcia Seniorów na lata 2023- 2025.

- **Miasto i Gmina Piekoszów:**

Poszerzenie infrastruktury świadczącej rehabilitację i opiekę dla osób z niepełnosprawnościami.

- **Miasto i Gmina Pierzchnica:**

Potrzeby gminy w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia w okresie kolejnych 2024 – 2028 w obszarze zadań i infrastruktury:

- Rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób niepełnosprawnych.
- Organizowanie opieki wytchnieniowej dla opiekunów osób niepełnosprawnych.
- Rozwój usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej.

- **Gmina Raków:**

Potrzebą gminy w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia na lata 2024-2028 byłoby stworzenie dziennych ośrodków wsparcia zapewniających bezpośrednią pomoc dla ON, a także ich otoczeniu, poprzez odciążenie faktycznych opiekunów od sprawowanej codziennej opieki. Ponadto realną i niezbędną potrzebą byłaby kontynuacja realizowanych usług transportowych door-to-door.

- **Gmina Strawczyn:**

Planowane zadania w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami dotyczące budynku Urzędu Gminy Strawczyn na lata 2024-2028:

- zakup sprzętu ewakuacyjnego dla niepełnosprawnych
- zakup pętli indukcyjnej – dostosowanie budynku urzędu dla osób głuchoniemych
- zakup sprzętu dla niewidomych - np. tyflomapa lub mapa z rozkładem pomieszczeń urzędu i oznaczeniami w Braille'u
- oznakowanie pokoi urzędu tablicami z alfabetem Braille'a.

- **Gmina Zagnańsk:**

Na terenie gminy Zagnańsk podobnie jak w całym kraju obserwuje się od lat przemiany demograficzne, a szczególnie starzenie się społeczeństwa i dlatego gmina kieruje uwagę na konieczność rozbudowy systemu usług dla osób starszych, niepełnosprawnych szczególnie tych w wieku „sędziwej starości”, wśród których poziom niesamodzielności i zależności od innych osób gwałtownie wzrasta. Rozluźnienie więzi społecznych i rodzinnych powodować może zwiększone zapotrzebowanie na usługi opieki dziennej dla seniorów. Dlatego też istotne staje się monitorowanie procesów demograficznych i ich oddziaływań na mieszkańców Gminy oraz rozwój usług stacjonarnych dziennych kierowanych do osób starszych, niepełnosprawnych w celu jak najlepszego przygotowania się do wyzwań generowanych przez trendy demograficzne. Wykonując zadania dotyczące wspierania osób niepełnosprawnych w latach następnych planuje się realizację kierunków działań związanych

z polityką społeczną określone w Gminnym Programie Wspierania Seniorów na lata 2019-2025, w szczególności dotyczące:

I. Rozwoju i utrzymania infrastruktury jednostek organizacyjnych pomocy społecznej: klubów seniora rozszerzenie oferty dot. czasowej opieki i całodobowej dla osób starszych i niepełnosprawnych o ośrodki czasowego pobytu, w tym świadczące usługi opieki wytchnieniowej i rehabilitacji. Pozyskanie środków na zapewnienie odpowiednich do potrzeb gminy miejsc w domach pomocy społecznej, zwłaszcza dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych.

II. Realizowania zadań aktywizujących poprzez: - dalszy rozwój działań na rzecz integracji w życiu społecznym oraz rozwijania zintegrowanego lokalnego systemu wsparcia na rzecz osób i grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dalsze pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację projektów/programów kierowanych do poszczególnych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym; rozwój narzędzi niezbędnych w pracy socjalnej (w tym asystentury); prowadzenie działań aktywizujących klientów pomocy społecznej w ramach projektów socjalnych/ programów; wzmocnienie działań na rzecz organizowania społeczności lokalnej oraz wolontariatu. System pomocy społecznej na terenie gminy Zagnańsk wskazuje na słabe strony: - istnienie barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej, - brak na terenie gminy organizacji pozarządowych realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej, - brak mieszkań socjalnych,- brak pracy dla osób długotrwale bezrobotnych, nie posiadających kwalifikacji, - starzenie się społeczeństwa i zwiększenie zapotrzebowania na placówki stacjonarne i usługi opiekuńcze.

10 MISJA PROGRAMU I CELE

Najważniejszym założeniem Programu jest wyrównanie szans osób z niepełnosprawnościami i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu. Ponadto zapewnienie równych praw osobom z niepełnosprawnościami oraz przeciwdziałanie ich dyskryminacji. Proces wyrównania szans wymaga założenia celów, które stanowią wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami na różnych płaszczyznach i sferach ich życia.

Ponadto założone cele Programu i działania zmierzające do ich realizacji są zgodne z „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Kieleckim na lata 2023 – 2033”.

Głównym celem realizacji „Programu Działań Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami w Powiecie Kieleckim na lata 2024 – 2028” jest **rozwój instrumentów integracji społeczno - zawodowej na rzecz osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin.**

Cel ten został doprecyzowany o cztery cele szczegółowe, które wskazują na główne obszary działań w obrębie zadań wynikających z pomocy osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom, tj:

I Rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnościami

II Podniesienie jakości usług społecznych w szczególności zdrowotnych i rehabilitacyjnych dla ON i ich rodzin.

III Zapewnienie dostępności do obiektów użyteczności publicznej osobom ze szczególnymi potrzebami w tym z niepełnosprawnością.

IV Aktywizacja edukacyjna, społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami

11 HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Cel główny: Rozwój instrumentów integracji społeczno-zawodowej na rzecz osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin

Cel szczegółowy I: Rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnościami	
Działania	Wskaźniki roczne
1.Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w szczególności wypłat dofinansowań do: turnusów rehabilitacyjnych, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacji barier funkcjonalnych	1.Do 80 % liczby osób, które uzyskały dofinansowanie ze środków PFRON w stosunku do liczby osób ubiegających się o dofinansowanie i jednocześnie spełniających warunki jej otrzymania.
2. Realizacja programów finansowanych ze środków PFRON mających na celu wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym, zawodowym, w szczególności „Aktywny samorząd Moduł I”, itp.	2. Do 80% liczby osób z niepełnosprawnościami, które skorzystały z dofinansowania w ramach realizowanych programów w stosunku do ilości zgłoszonych.
3. Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym w postaci dofinansowania kosztów nauki (Program „Aktywny samorząd Moduł II”)	3. Do 100 % liczby niepełnosprawnych studentów otrzymujących pomoc w postaci dofinansowania kosztów nauki w stosunku do osób zakwalifikowanych do uzyskania pomocy
4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi we wspólnej realizacji działań na rzecz on i ich rodzin.	

<p>5. Wspieranie podmiotów ekonomii społecznej działających o obszarze niepełnosprawności poprzez zlecenie zadań.</p> <p>6. Tworzenie mieszkań wspomaganych (chronionych, treningowych itp.) dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>7. Realizacja zadań powiatu z zakresu rehabilitacji zawodowej dla ON.</p>	<p>4. Do 100 % liczby organizacji pozarządowych, z którymi nawiązano współpracę w drodze otwartych konkursów ofert.</p> <p>5. Do 10 % liczby nowopowstałych organizacji pozarządowych, działających na rzecz on zamieszkujących powiat kielecki w stosunku do organizacji już działających.</p> <p>6. Do 60 % liczby osób z niepełnosprawnościami, którym zapewniono pobyt w mieszkaniu wspomagany przez gminę lub powiat.</p> <p>7. Do 80 % liczby osób, które uzyskały dofinansowanie do zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej w stosunku do liczby osób ubiegających się o dofinansowanie i jednocześnie spełniających warunki jej otrzymania.</p>
---	---

Realizatorzy:

Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, samorzady gminne, organizacje pozarządowe

Źródła finansowania:

Środki PFRON, środki własne, fundusze unijne, środki finansowe jednostek samorządu terytorialnego, środki własne realizatorów

Okres realizacji:

2024-2028

Cel szczegółowy II: Podniesienie jakości usług społecznych w szczególności zdrowotnych i rehabilitacyjnych dla ON i ich rodzin

Działania	Wskaźniki roczne
<p>1. Organizowanie szerokich usług społecznych oraz rehabilitacji dla ON z terenu powiatu kieleckiego.</p> <p>2. Organizacja różnorodnych form opieki, kierowanych do on m.in. usługi asystenta osoby niepełnosprawnej, przewodnika osoby niewidomej, pomocy wytchnieniowej, itp.</p> <p>3. Organizacja specjalistycznego wsparcia w tym dla osób w kryzysie psychicznym: m. in. poradnictwa psychologicznego, prawnego, itp.</p> <p>4. Powstawanie nowych wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.</p> <p>5. Realizacja kompleksowych projektów mających na celu wsparcie w zakresie zdrowotnym</p>	<p>1. Do 80 % liczby osób objętych rehabilitacją w stosunku do zgłoszonych potrzeb.</p> <p>2. Do 60 % liczby osób z niepełnosprawnościami objętych usługami asystenta osoby niepełnosprawnej w stosunku do liczby zgłoszonej</p> <p>3. Do 100% liczby udzielonych porad specjalistycznych dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin w stosunku do osób zgłoszonych.</p> <p>4. Do 80 % liczby ON, które skorzystały z wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego w gminach w stosunku do potrzeb.</p>

<p>i rehabilitacyjnym niepełnosprawnych mieszkańców powiatu kieleckiego.</p> <p>6. Informowanie ON o prawach i uprawnieniach poprzez przygotowanie informatorów, broszury, stron internetowych itp.:</p>	<p>5. Do 60 % liczby ON, która skorzystała z usług kompleksowego projektu w stosunku do zgłoszonych potrzeb.</p> <p>6. Do 90 % liczby ON, którym udzielono informacji o prawach i uprawnieniach w formie indywidualnej i zdalnej w stosunku do liczby zgłoszeń</p>
<p>Realizatorzy: Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach, PCUM, instytucje służby zdrowia, organizacje pozarządowe, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, organizacje pozarządowe</p>	
<p>Źródła finansowania: środki własne, fundusze unijne, budżet państwa</p>	
<p>Okres realizacji: 2024-2028</p>	
<p>Cel szczegółowy III: Zapewnienie dostępności do obiektów użyteczności publicznej osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnością</p>	
<p>Działania</p> <p>1. Likwidacja barier w zakładach opieki zdrowotnej, urzędach lub placówkach edukacyjnych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania.</p> <p>2. Likwidacja barier transportowych np. zakup pojazdów dostosowanych do przewozu osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>3. Umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami uzyskania samodzielności oraz zamieszkania w budynkach wolnych od barier poprzez realizację Programu Samodzielność -Aktywność-Mobilność! Mieszkanie dla absolwenta oraz Programu Samodzielność-Aktywność-Mobilność! Dostępne mieszkanie lub w innych programach.</p>	<p>Wskaźniki roczne</p> <p>1. Do 50 % liczby instytucji użyteczności publicznej, w których udzielono dofinansowania do zlikwidowania bariery w stosunku do potrzeb</p> <p>2. Do 80% liczby zakupionych pojazdów do przewozu osób z niepełnosprawnościami, w tym na wózkach inwalidzkich. W stosunku do zgłoszeń.</p> <p>3. Do 100 % liczby osób które uzyskały dofinansowanie w ramach programów SAM (Dostępne mieszkanie i Mieszkanie dla Absolwenta) w stosunku do zgłoszeń lub w innych programach.</p>
<p>Realizatorzy: Starostwo Powiatowe w Kielcach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach samorządy gminne, organizacje pozarządowe,</p>	
<p>Źródła finansowania: Środki PFRON, środki własne, środki finansowe jednostek samorządu gminnego, środki własne realizatorów</p>	
<p>Okres realizacji: 2024-2028</p>	

Cel szczegółowy IV: Aktywizacja edukacyjna, społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami	
Działania	Wskaźniki roczne
1. Podejmowanie działań zmierzających do kierowania podopiecznych wtz do Zakładów Aktywności Zawodowej (ZAZ). 2. Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej wykorzystując kapitał ludzki z obszarów wiejskich i małych miasteczek. 3. Realizacja działań związanych ze zwiększeniem liczby uczestników w Warsztatach Terapii Zajęciowej Powiatu Kieleckiego 4. Udział w różnorodnych zajęciach aktywizujących on w zakresie edukacyjnym społecznym i zawodowym w tym adresowane również dla osób z niepełnosprawnościami oczekujących na przyjęcie do instytucji wspierających i rehabilitacyjnych	1. Do 10% liczby on w stosunku do uczestniczących w zajęciach WTZ. 2. Do 5% liczby powstałych podmiotów ekonomii społecznej w stosunku do podmiotów działających w gminach 3. Do 5 % liczby nowoprzyjętych uczestników wtz w stosunku do zgłoszeń. 4. Do 50 % liczby osób, które otrzymały wsparcie w zakresie aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej w stosunku do zgłaszanych potrzeb.
Realizatorzy:	
Starostwo Powiatowe w Kielcach, PCPR, PUP, samorządy gminne, organizacje pozarządowe	
Źródła finansowania:	
Środki PFRON, środki własne, środki finansowe jednostek samorządu terytorialnego, środki własne realizatorów	
Okres realizacji:	
2024-2028	

12 FINANSOWANIE

Zadania realizowane w Programie finansowane będą głównie z następujących źródeł:

1. środki własne Powiatu,
2. środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON),
3. środki funduszy celowych (np. Fundusz Solidarnościowy),
4. dotacje z budżetu państwa,
5. środki własne gmin/ organizacji pozarządowych,
6. środki pomocowe funduszy Unii Europejskiej.

Finansowanie działań przewidzianych do realizacji w okresie obowiązywania Programu zależy będzie w dużym stopniu od możliwości pozyskiwania środków ze źródeł zewnętrznych.

13 MONITORING I EWALUACJA

Proces monitoringu wdrażania „Programu Działań Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami w Powiecie Kieleckim na lata 2024-2028” będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz będzie dawał możliwość porównania ich zgodności z założeniami. Monitoring Programu odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji i danych na temat realizacji kierunków działań ujętych w programie. W oparciu o informacje przedstawione przez realizatorów poszczególnych działań, dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Programu. Punktem odniesienia będą przede wszystkim wskaźniki określone w Programie odnoszące się do poszczególnych celów.

Koordynatorem Programu, odpowiedzialnym za jego monitoring będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach. Przedmiotem ewaluacji będzie ocena realizowanych celów i kierunków działań Programu. Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości przez Zespół pracowników powołany zarządzeniem Dyrektora PCPR w Kielcach, z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji na temat realizacji kierunków działań ujętych w Programie. Informacje te przedkładane będą Zarządowi i Radzie Powiatu najpóźniej do końca IV kwartału każdego roku, za rok poprzedni, w raporcie z monitorowania i ewaluacji dokumentów strategicznych i programów realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach.